

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3
EINA 75-TUOSIUS METUS — DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, SPALIS — OCTOBER 24, 1984

Nr. 211

„Aušra“, Nr. 39(79)

Vokiečių okupacija

Tomas Zemaitis

Ūkinė eksploatacija.
(Tęsinys)

Galėjo komisaras lietuvių pavadinoti lenku ir jo ūkį ikraustyti vokiečių. Tokių atsitikimų buvo Marijampolės, Vilkaviškio, Sakių, Kauno, Kėdainių ir kt. apskrityse, kur žemės geriausias. O iš tokių ūkių iškeltus asmenis siuntė dažniausiai į Vilniaus kraštą, į vadinamą lenkų ūkius (kursymas vienos tautybės prieš kitą). Vokiečiai kolonistai buvo atleidžiami nuo pyliavų ir mokesčių, aprūpinami sėklomis, mašinomis ir kitomis gėrybėmis. Iškraustomam ūkiui gyventojai kartais leisdavo pasiimti tik drabužius, baldus ir 15 kg. maisto. Visa kita turėjo likti kolonistui. Tokie epizodai nebuvo masiniai (3, p. 115-116).

Spekuliacija. Vokiečiams užėjus Lietuvoje sandėliuose buvo tiek prekių, kad Lietuvai būtų užtekę kelieriams metams, bet ūkininkai negalėjo gauti jokių padargų ir prekių. Nedavė trąšų. Žemės ūkio padargams taisyti nedavė geležies. Neužteko net pasagų ir vinių žiema arkliams pakaustyti. Nebuvo žibalo kuliamosioms mašinoms ir namams apšviesti. Miesto gyventojai buvo pasmerkti badui. Dėl prekių surašymo Vilniuje, užėjus vokiečiams, 3-4 mėn. neveikė prekyba, o tuo metu iš sandėlių dingo patys vertingiausi daiktai. Duona buvo tik juoda, balta tik vokiečiams. Kortelėse buvo įrašyta daug produktų (pienas, vaškams, sviestas, mėsa, miltai ir kt.), bet gyventojai jų nematė. Vaikams iki 3 metų buvo skiriamas pienas, bet jo negaudavo išsotisms savaitėmis. Daržovių jokių. Sviesto buvo vasaros metu, pieno — ne, Manufaktūros ir verpalinių medžiagų praktiškai nebuvo galima gauti. Maisto kortelės lietuviams mažesnės negu vokiečiams. Daug kur krautuose buvo užrašas: Tik

vokiečiams. Ir piktu juoku nuskambėjo žinia, kad Kaune viena ryta prie karstų parduotuvės atsirado iškaba: Tik vokiečiams.

Kaimas maitino miestą. Spekuliantai kaimuose supirkinėjo maistą ir gabeno į miestą. Jie buvo vadinami naujaisiais knygnešiais. Spekuliantus gaudė, baudė, bet spekuliacijos panaikinti negalėjo, nes jos reikalavo pati žmogaus egzistencija. Spekuliacija klestėjo beveik atvirai. Turguje buvo visokių prekių: galėjai gauti baltos duonos ir net bekoną nusipirkti. Lietuviai policininkai į spekuliaciją žūrėjo pro pirštus. Vokiečiai gaudė spekuliantus ne tiek norėdami spekuliaciją panaikinti, kiek pasipelninti. Generalkomisaro atstovai sakė grausmingas kalbas, rašė straipsnius prieš spekuliaciją ir vaišinoti suspulkiuotomis gėrybėmis (3, p. 120).

Spekuliacinė sviesto kaina kg 40 - 70 RM, lašinių kg 40 - 70 RM, o vidutinis tarnautojas algos gaudavo 150 RM. Išsiparduodavo daiktus).

Pradžioje vokiečiai pasitikėjo savo jėga ir tik jėga, į gyventojus nuotaikas nekėreipė dėmesio. Pradedant 1943 m. karo laimė pakrypo jų nenaudai. Pagrindinėje spaudoje buvo tokių žinių: apie Kauno pareigūnų vokiečių šunį, kuriam buvo išrašyta po 5 litr. pieno, kai lietuvių vaikai jo visai negaudavo; apie Vilniaus miesto komisarą Hingstą, kuris savo reikalams pasiemė 15,000 litr. spirito ir tiek pat degtinės; apie Vilniaus komisariatą pareigūną, kuris iš Vilniaus sandėlių išpardavė spekuliantams kailių už 70,000 RM, o lietuvių pareigūnams, kurie apie tai raštų pranešė savo vyresnybė, įkišo į kalėjimą. Tegu tai atskiri faktai, bet jie nustatė gyventojus prieš vokiečius.

(Bus daugiau)

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba

New Yorkas. — Jungtinė Tautose vyko naujos Saugumo Tarybos papildomųjų narių rinkimai. Pagal organizacijos taisykles, taryboje yra 15 narių. Iš jų penki yra pastovūs nariai: Sovietų Sąjunga, Amerika, Kinija, Prancūzija ir Britanija. Kiti dešimt renkami dvejų metų kadencijai: penki iš Azijos ir Afrikos kontinentų, du iš Pietų Amerikos, du iš Vakarų pasaulio ir vienas iš komunistinio bloko. Taryboje dar vieneriems metams lieka penki nepastovūs nariai: Indija, Egiptas, Peru, Ukraina ir Bourkina Faso (buvusi Aukštesnioji Volta). Naujieji nariai išrinkti šie: Australija ir Danija pakeis Olandiją ir Malta. Trinidadas pakeis Nikaragvą, Tailandija jėis vietoj taryboje buvusio Pakistano. Daugiausia laiko pareikalavo Afrikos bloko kandidato rinkimai. Zimbabve išėina, jo vieton pasiūlyta Etiopija ir Somalija. Po kelių balsavimų nė viena negavo reikiamos daugumos balsų. Ginčų buvo ir dėl Tailandijos išrinkimo. Komunistinis blokas išskėlė Mongolijos kandidatūrą ir

reikėjo keturių balsavimų, kol laimėjo Tailandija, kuri Saugumo Taryboje bus pirmą kartą. Tailandijos kandidatūrai bandė pakenkti komunistinis blokas, išskeldamas Laosą kalūnima, kad Tailandija užpuolė Laosą ir okupavo tris kaimus.

Ar Filipinams gresia komunizmas?

Manila. — Paskutiniuose prezidentinių kandidatų debatuose prezidentas Reaganas, paklaustas, kodėl jis remia Čilės ir Filipinų vyriausybės, atsakydamas pasakė, kad Filipinuose daug ko trūksta demokratinis laisvų srityje, tačiau alternatyva yra, kad Filipinus gali perimti stiprus komunistų judėjimas. Filipinai yra senas Amerikos sąjungininkas ir geriau padėti jiems pataisyti sunkumus, negu perduoti kraštą „vilkams“ ir turėti Ramiajame vandenyne komunistinę galybę.

Šį pareiškimą kritikuoja Filipinų demokratinės opozicijos vadai. Jie nurodo, kad Filipinų 200 narių parlamente yra 62 opozicijos partijų atstovai, tačiau nėra nė vieno komunisto. Pripažįstama, kad

Baltuosiuose Rūmuose neabejojama, kad prezidentas Reaganas laimėjo sekmadienio debatus ir laimės lapkričio 6 d. rinkimus. Nuotraukoje prezidentas su savo svarbiausiais patarėjais. Kairėje štabo viršininko pavaduotojas Michael K. Deaver, specialus asistentas David C. Fischer ir štabo viršininkas James A. Baker 3d.

Mokesčių klausimas rinkimų kampanijoj

Washingtonas. — Amerikos rinkimų kampanijai einant prie galo, komentatoriai sutinka, kad svarbiausi kampanijos skirtumai tarp prezidento Reagano ir demokratų kandidato Mondale liečia ekonominius klausimus: valstybės biudžeto deficitą ir pajamų mokesčius. Net ir kandidatai į mažesnes vietas: į Senatą ar Atstovų rūmus, savo kalbose ir televizijos garšiniuose daugiausia kalba apie mokesčių klausimus, prikiša konkurentams, kad jie „pakels mokesčius“. Stebėtojai pripažįsta, kad ir Amerikos balsuotojai daugiau kreipia dėmesį į tai, ką kuris kandidatas darys su jo mokesčiais, o ne kaip jis spės Nikaragvos klausimą ar traktuos abortų problemą.

Prezidentas Reaganas viešai pasisakė prieš mokesčių kėlimą ir pasakė, kad jis juos keltų tik „paskutiniu atveju“. Jo vyriausybė 1981 m. pravėdė įstatymą, kuris pajamų mokesčius sumažino tais metais 5 nuoš. ir per sekančius dvejus metus po 10 nuoš. Prezidentas teigia, kad šie sumažinimai daug prisidėjo prie ekonominio atsigavimo. Rugsiočio 4 d. jis pagrasino vetuoti bet kurį įstatymą, kuris pakeltų mokesčius. Prezidentas siekia reformų pajamų mokesčių įstatymuose. Sausio mėn. jis įsakė išdo departamentui paruošti reformų projektus ir iki gruodžio mėn. jam įteikti.

Federalinį deficitą prezidentas planuoja mažinti skatindamas valstybės ekonominių augimą, mažindamas federalinės valdžios išlaidas. Demokratų kandidatas Mondale irgi pritaria mokesčių sistemos reformoms. Jis tačiau siūlo mažinti federalinį deficitą, pakeldamas mokesčius. Jų nepakėlus, deficitas vis didins bankų nuosimčius, mažins investicijas, užgniauš užsienio

komunistų armija turi 12,500 ginkluotų karių, tačiau 53 milijonų tautoje tai nėra daug. Filipinų kariuomenė yra 160,000 vyrų. Komunistų Filipinuose augti daugiausia padeda prezidentas Marcos, pasilikdamas valdžioje, pasakė opozicijos narys parlamente Ramon Mitra.

prekyba, sunaikins Amerikos ūkininkus, pakenks kai kurioms pramonės šakoms, didins bedarbių skaičių ir kenks Amerikos pažangai, kalba Mondale. Rugsėjo 10 d. jis paskelbė planą sumažinti iki 1989 m. deficitą iki 177 bil. dol. Mondale plane valdžios išlaidos sumažinamos 24 bil. dol. Dar 85 bil. dol. valdžia gautų, pakeldama asmeninius ir įmonių mokesčius. Demokratų planas numato didinti mokesčius daugiausiai dirbantiems amerikietiams. Šeimų pajamų vidurkis Amerikoje yra 24,580 dol. per metus. Pusė amerikiečių uždirba mažiau negu 25,000, kita pusė — daugiau. Šeimos uždirbančios 35,000 dol. per metus, pagal Mondale planą, mokėtų 95 dol. daugiau. Uždirbančios 45,000 dol. mokėtų 205 dol. daugiau, o šeimos su 100,000 dol. per metus pajamų ir daugiau mokėtų 2,600 dol. daugiau. Šis planas reiškia, kad pusė Amerikos gyventojų mokesčiai visai nepasikeistų, o patį turtinčiausių amerikiečių grupę, kuri sudaro 14 nuoš. visų gyventojų, sumokėtų 75 nuoš. visų pridėtinų, pagal Mondale planą, mokesčių. Mondale giriasi, kad jis laimėtų 25 bil. dol. vien tik suvaržydamas įvairias mokesčių „slėptuves“ ir panaikindamas visokias „skyles“, kuriomis turtieji amerikiečiai naudojami, vengdami mokėti mokesčius. Dar 10 bil. demokratų žada išrinkti, sustiprindami įstatymus, kurie gaudė sukčius ir gudruolius, kurie nesumoka savo mokesčių dalies.

Naftos valstybių suvažiavimas

Zeneva. — Naftos valstybių organizacijos pasitarime dalyvavo aštuonios naftos valstybės, jų tarpe dvi, kurios organizacijai nepriklauso: Meksika ir Egiptas. Suvažiavimas suauktas po to, kai OPEC grupei nepriklausančios Norvegija ir Britanija bei grupės narė Nigerija sumažino savo naftos kainas. Susirinkę ministrai apgalvestavo kainų mažinimą, nors pripažino, kad pasaulinėje rinkoje naftos per daug. Svarstoma, ar nereikėtų dar

TRUMPAI IŠ VISUR

— Valstybės departamentas išreiškė norą pagerinti santykius su Graikija, tačiau to turėtų pageidauti ir graikų premjeras Papandreou.

— Amerika, Sovietų Sąjunga, Prancūzija ir Kanada pasirašė Leningrade sutartį, kuri įpareigoja panaudoti erdvės satelitus, ieškant ir nelaimę patekusių laivų ar nukritusių lėktuvų. Šis eksperimentas, pradėtas 1979 m., jau išgelbėjo apie 300 žmonių gyvybių.

— Pietų Afrikoje juodieji žmonės džiaugsmingai sutiko anglikonų vyskupą Desmond Tutu, kuriam šiais metais paskirta Nobelio Taikos premija.

— Paterson, N.J., viešbučio gaisre žuvo 13 žmonių, sužeisti 57. Viešbutį padegė ant jo tarnautojo supykęs vienas viešbučio gyventojas, kuris jau suimtas.

— Iš Kubos atvykusi kubietė St. Petersburg, Floridoje, paprašė politinės globos. Ji nenorinti grįžti į Kubą. Spaudos dėmesį atkreipė tai, kad moteris jau 102 metų amžiaus.

— Buvęs Kanados premjeras Pierre Trudeau spalio 18 sulaukė pensijos amžiaus, — 65 m. Jis gaus 272 dol. socialinio draudimo pensiją. Jo vaikams paskirtas dar 123 dol. mėnesinis priedas.

— Sicilijoje prasidėjo dviejų mafijos grupių karas. Palermo arklidėse policija rado aštuonis nužudytus žmones.

— Vakarų Vokietijos parlamento pirmininkas pašalino du „žaliųjų“ partijos atstovus iš posėdžių salės už negražių žodžių vartojimą.

— Kanadoje 36,000 General Motors darbininkų pradėjo streiką Toronte.

sumažinti naftos gavybą.

Idomu, kad organizacijos pasitarime dalyvauja ir Egiptas. Arabų valstybės dar neatnaujino su Egiptu diplomatinių ryšių, tačiau, reikalui esant, su juo bendradarbiauja. Egipto ministris pareiškė spaudai, kad jis atvyko kaip stebėtojas, kuris laikosi pažiūros, kad kainų mažinti šiuo metu nebuvo reikalo. Nigerija, sumažinusi savo kainas, į pasitarimą neatvyko. Bijoma, kad rinkoje gali kilti „kainų karas“.

Herr A. Rudolph nusivylė Amerika

Bona. — „Chicago Tribune“ savo bendradarbio Uli Schmetzer straipsnyje rašo apie garsųjį vokiečių raketų specialistą Arthur Rudolph, apie jo nusivylimą JAV teisingumo departamento OSI įstaigos elgesiu. Rudolph pasakė, kad jo kaltinimai tėra nesvarūs prasimanymai. Visą savaitę jis kalbėjosi su OSI atstovais. Jie jam aiškino, kad jei jis nesutiks su jų reikalavimais, bus ilga teismo byla, jo praeitis bus išvilktą į viešumą ir sudarys daug nemalonumų jam ir jo šeimai.

Jie žinojo, kad aš neturiu pinigų ilgoms teismo byloms, nors aš ir nekaltas, pasakė Rudolph. Tokiose aplinkybėse aš sutikau nekovoti teismuose ir priėmiau teisingumo departamento sąlygas. Rudolph išvažiavo iš Amerikos kovo mėn. ir atsisakė JAV pilietybės Amerikos konsulate Stuttgarte kovo 27 d.

Mokslininkas Rudolph

supykęs ant OSI direktoriaus Neal Sher, kuris sulaužęs du savo pažadus. Pirmiausia jis kalbėjo, kad jei aš atsisakyčiau savo pilietybės, spaudoje nieko nebus skelbiama apie tai, kad mano darbas buvo surištas su žiaurumais Vokietijoje, kur buvo gaminamos V-2 raketos. Antra, jis pažadėjo,

Libano prezidentas lanko Libiją

Beirutas. — Libano prezidentas Gemayel netikėtai išvyko į Libiją pasitarti su Khaddafiu. Kelionės tikslas neskelbiama, tačiau spėjama, jog Libija bus prašoma lėšų bei pagalbos sustabdyti civilines kovas, kurios Libane vėl įsiliepsnojo. Užsieniečiams Libane net sunku suprasti, kas ten gatvėse šaudosi. Atskiros radijo stotys skelbia vis kitus variantus. Šalia Libano politinių ir religinių milicijų atsirado ir kelios palestiniečių grupuotės. Vienos remia Arafatą, kitos — Sirijos pastatytus palestiniečių vadus. Tai skaldo ir Libano musulmonų grupes. Vienos išėina už Arafato palestiniečius, kitos — už jo priešus.

Baimė dėl pagrobto kunigo gyvybės

Varšuva. — Lenkijos katalikų Bažnyčia paskelbė, jog ji susirūpinusi dėl kunigo Jerzy Popieluszko pagrobimo. Bijoma dėl jo gyvybės, be to, kyla nerimas, kad pagrobimai gali tapti politinių kovų metodu. Lenkų vyriausybė paneigė kaltinimus, kad ji pagrobė žymų pamokslininką, Varšuvėje pagarsėjusį savo patriotiniais pareiškimais. Washingtono valstybės departamentas išreiškė susirūpinimą dėl kunigo dingimo ir pareiškė viltį, kad Lenkijos vyriausybė pasirūpins jo greitu išlaisvinimu.

— Vietnamo komunistų vadas Le Duan serga. Jo įpėdinu laikomas Vietnamo diplomatas Le Duc Tho, kuris pagarsėjo Paryžiuje derybose su JAV sekretorium Kissingeriu. Le Duc Tho 1973 m. laimėjo kartu su Kissingeriu Nobelio taikos premiją, tačiau atsisakė ją priimti.

kad man bus pranešta iš anksto, kai bus daromas pranešimas spaudai. Neal nesilaikė mudvejų susitarimo, pasakė Rudolph, 78 metų amžiaus.

Vakarų Vokietijos nacių nusikaltimų centre Ludwigsburge apie Rudolpho kokius nusikaltimus nėra jokių įrodymų ar kaltinimų. Vienoje veikiančio Simon Wiesenthalio karo nusikaltėlių gaudymo centre irgi nėra Rudolphui jokių kaltinimų. NASA (National Aeronautics and Space Administration) štabas atsisakė komentuoti Rudolpho bylą. Klausiamas ar NASA pareikalavo iš vokiečio mokslininko sugrąžinti jo Amerikoje gautus medalius, administracijos atstovas pasakė, kad agentūra tuo klausimu „neturi jokios politikos“. Agentūra nebuvo painformuota apie bylą prieš Rudolphą.

Vokiečių raketų programa prasidėjo 1920 dešimtmecio pabaigoje. Rudolph tuo metu buvo mechaninis inžinierius studentas Berlyne. Hitleriui atėjus į valdžią 1933 m. raketų tyrinėjimai pagyveno. Valdžia įsteigė tyrimų centrą Peenemuendėje, prie Baltijos jūros 1937 m. Rudolph tuo metu buvo dirbtuvių direktorius. Kada britai 1943 m. liepos mėn. bombardavo Peenemuende, Hitleris įsakė perkelti raketų centrą į požemines dirbtuves Kohnsteine, Harzo kalmuose, netoli Nordhausen, dabartinėje Rytų Vokietijoje. Čia 1943 m. tūnelių kasimo darbas buvo atgabendis 107 kaliniai iš Buchenwaldo koncentracijos stovyklos. Iki metų galo įsteigto darbininkų stovykloje jau dirbo 10,560 kalinių. Žydų tarp jų nebuvo daug. Tai daugiausia buvo rusai, lenkai, čekai, prancūzai, italai.

Šiose raketų įmonėse, kurios buvo įrengtos tuneliuose, vokiečiai pagamino apie 6,000 raketų V-2 (Vergeltungs — keršto ginklas). Tos raketos (3,745) buvo panaudotos prieš taikinius Britanijoje. Apkaltintas vergų darbo naudotoju. Arthur Rudolph vadovavo šių raketų gamybai. Po karo atvežtas į Ameriką, Rudolph buvo Apollo erdvėlaivų programos raketų meistras. Jis vadovavo Saturn 5 raketos pagaminimui. Raketa buvo išbandyta 1967 m. su „Apollo 4“ ir 1969 m. ta raketa pakėlė astronautus kelionėn į Mėnulį. Vokietis buvo apdovanotas įvairiais civiliniais medaliais. Nuo 1969 m. jis pasitraukė pensijon, tačiau liko vadovybės konsultantas. Prieš Saturno raketos sukūrimą Rudolph vadovavo Amerikos „Redstone“ ir „Pershing“ raketų statybai, būdamas techniniu direktorium ir projekto direktoriu. Amerikos piliečiu jis tapo 1954 m.

KALENDORIUS

Spalio 24 d.: Alfonsas, Zenobia, Minvainas, Validė.
Sapalio 25 d.: Izidorius, Darija, Svitrigaila, Skalva.

ORAS

Saulė teka 7:12, leidžiasi 5:58.

Nepastovus debesuotumas, temperatūra dieną 55 l., naktį 35 l.

SKAUTYBĖS KELIAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

SKAUTININKŲ SUAŽIAVIMAS

Spalio 6 ir 7 d.d. Clevelande vyko skautininkų suvažiavimas. Suvažiavimą organizavo LS Seserijos skautininkų skyriaus vedėja ps. Milyta Nasvytienė; suvažiavimą globojo Clevelando skautininkų draugovė. Dalyvavo daugiau kaip 80 skautininkų iš įvairių JAV ir Kanados vietovių, o taip pat ir keliolika skautininkų.

Suvažiavimas spalio 6 d. buvo pradėtas 8 val. ryto – registracija. 9:30 val. įvyko trumpas iškilmingas atidarymas, po kurio tuoj pasinerta darbinio programon.

Nuo 10 iki 12 val. ryto išklaudytos dvi paskaitos – v.s. kun. J. Vaišnio, S.J., paskaita – „Skersinis mūsų sąjungos pjūvis“ ir s. Irenos Šerelienės paskaita – „Skautininkė, kas lietuviškos ideologijos rėmuose“. Aktualios buvo mintys iškeltos v.s. Česlovo Senkevičiaus diskusinėje temoje „Nelaimingi klausimai“.

Po pietų, 2 val. buvo apžiūrėta dailės paroda, kurioje savo darbus išstatė s. Mėta Burbienė, s. fil. Mirga Kizienė, v.s. fil. Amanda Muliolienė, s. Saulė Satiėnė, j.s. Genė Treinienė. Parodos dalyvės apibūdino s. Jolanda Kerelienė.

3 val. p.p. vėl grįžta prie paskaitų – v.s.t.n. Stefa Gedgaudienė kalbėjo tema: „Skautininkės vieta Seserijoje“. Daug minčių pateikė ir s. Gintaras Plačas pašnekesy tema: „Praktiškas skautavimas“.

Po bendros vakarienos, 8 val. vak. įvyko muzikos ir literatūros vakaras, kurio programą atliko pianistas A. Kuprevičius ir mūsų sesės rašytoja v.s. Nijolė Jankutė-Užubalienė ir rašytoja s. Aurelija Balasaitienė. Po įdomios kultūrinės programos, 10 val. vak. buvo malonus pabendravimas – vakaronė.

Sekmadienio programa buvo pradėta 10 val. r. šv. Mišiomis Dievo Motinos šventovėje.

11 val. ryto vyko LSS šakų atskiros sueigos. Skauti-

ninkų skyr. sueigai vadovavo ps. t.n. M. Nasvytienė. Čia kalbėjo LSS Vyriausioji Skautininkė v.s. fil. Danutė Eidukienė. „Atvirai kalbant“ simpoziume kalbėjo s. R. Gelazienė, s. Dalia Lukienė, s. Elena Nainienė ir ps. V. Nasvytienė. Moderavo j.s. Birutė Vindašienė.

Skautininkų skyriaus sueigai vadovavo LSB Vidurio rajono vadeiva v.s. Antanas Pauzuolis.

Po pietų, 2 val. įvyko oficialus suvažiavimo uždarymas. Suvažiavimas praėjo paki- loje nuotaikoje, buvo sklandžiai prarastas ir darbingas. Visos sesės prisidėjusios prie jo organizavimo ir pravedimo vertos ypatingo įvertinimo.

Šv. Mišių auką atneša pas. V. Juodišytė, LS Seserijos VS v.s. Danutė Eidukienė, LSS Tarybos pirm. v.s. Sigitas Miknaitis ir s. Gintaras Plačas.

Nuotr. V. Bacevičiaus

AR ATLIKOME PAREIĞĄ?

Šį sekmadienį, spalio 28 d., baigiasi terminas LSS Vadovybės Rinkimų Prezidiumui įteikti balsavimo lapus. Dauguma balsuotojų pareiğą jau atliko, bet, kaip visada, yra chroniškų atidėliotojų, kurie raginami nedelsiant užpildyti ir išsiųsti lapus, kad jie Prezidiumą pasiektų su ne vėlesne, kaip spalio 28 d. pašto antspauda.

PUOTAUJAM

Skautiškai veiklai reikalingos lėšos, kurias patys telkiame, ruošdami Kazuko mugės, kultūrinius renginius ir pokylius. Taip, pokylius! Ir jie yra reikalinga mūsų veiklos dalis, nes, ne tik praktiškai per juos ruošiamės visuomeniškam darbui, bet taip pat sukvičiame į juos mums patį jauniančius, mus remiančius asmenis, arčiau su jais susipažįstame, susidraugaujame ir kartu pasilinksminame. Tie mūsų pokyliai yra reti – dažniausiai metiniai ir tradiciniai.

Pradėję naujosios veiklos metus Chicagoje tradicinę „Puotą jūros dugne“ surengė Chicagojos jūros skautininkų „Grandis“, talkinant darbščioms gintarėms.

Clevelande skautai ir visuomenė susirinko į „Neringos“ tunto suruoštą kaukių balių.

Smagu pokylį surengė ir vyr. skautės Worcesteryje, Conn., o Clevelando „Pilėnų“ tuntas planuoja (ir kepejus rikiuoja) savo tradicinį užgavėnių „Blynų balių“. Kas planuojama kitose vietovėse dar tebėra paslaptis.

Red.

„Vasarą palydint“

Clevelando „Neringos tunto vadijos posėdyje nutarėme ruošti tradicinį rudens pokylį, clevelandiečiams žinomą „Vasarą palydint“ vardu. Šių metų pokylio temai pasirūpome kaukių balių. Visos tunto sesės šiam įvykiui turėjo pačios sugalvoti ir pasigaminti kostiumus, papuošti salę ir pasiruošti programai. Pasirodymus programai

paruošti ir programą praveisti sutiko sesė ps. Vilija Nasvytienė.

I pokylį sesės rinkosi jau pasipuošusios įvairiais kostiumais. Buvo smagu jas stebėti ir įvertinti jų darbą ir sumanumą.

Svečiai pradėjo rinktis septintai valandai artėjant. Jų laukė gražiai papuošti ir žvakėmis apšviesti stalai su skaidiniais užkandžiais. Gėrimais svečius aprūpinę skautė tveliai buvo apsirėnę pagal 1920-ųjų metų madą.

Visiems svečiams susirinkus pradėjo programą, kurioje visos dalyvavome su atitinkamais kostiumais. Vadovės buvo „grybai“, prityrusios skautės „laumės“, skautės – įvairios daržovės, kankliavusios sesės – „vaidilutės“, o paukštytės ir agulonėlės – įvairios „gėlės“. Programoje visos šokome ir dainavome, vaizduodamos slaptingą rudens naktį, kurioje visa augmenija ir gyvūnija kėlė vakarėlį ir linksminosi. Mūsų tuntininkė sesė Danguolė, apsirėngusi „lepšės“ kostiumu, kartu su mumis šoko ir dainavo. Buvo smagu! Spėjame, kad programa visiems patiko, nes svečiai entuziastingai plojo.

Programai pasibaigus, tuntininkė pakvietė tunto dvasios vadovą kleboną kun. Gediminą Kijauską, S.J., sukabėti maldą. Sesės skubiai išnešiojo mamytį paga-

mintus karštus patiekalus. Ačiū mamytėms už šią svarbią tatką! (Ypač dėkojame Birutei Vedežienei ir Vitalijai Butkuvienei). Svečiai gardžiai vosti skania vakariene, džiaugėsi ir priedu – prie kiekvienos lėkštės padėta kauke ir po lėkštėm slypinčiais rašteliais su linkėjimais.

Po vakarienos muzika visus viliojo šokti ir linksintis. Buvo įdomu stebėti įvairius kostiumus, išvysti „grybą“ šokant su „prezidentu Ronald Reagan“ ir kt.

Pokylis praėjo gražiai ir įdomiai. „Neringos“ tunto sesės džiaugėsi savo pastangų vaisiais ir dėkoja visiems į vakarą atsilankiusiems, o ypač visada mieliai talkinantiesiems tėveliams ir mamytėms.

Sesė

„Puota jūros dugne“

Tradicinis Chicagojos jūrų skautėjų ir skautų vakaras „Puota jūros dugne“ įvyko spalio 13 d. Jaunimo centre. Renginį organizavo Chicagojos

jūrų skautininkų „Grandis“, talkinant jūros skautininkėms, gintarėms ir j. buzdžiams.

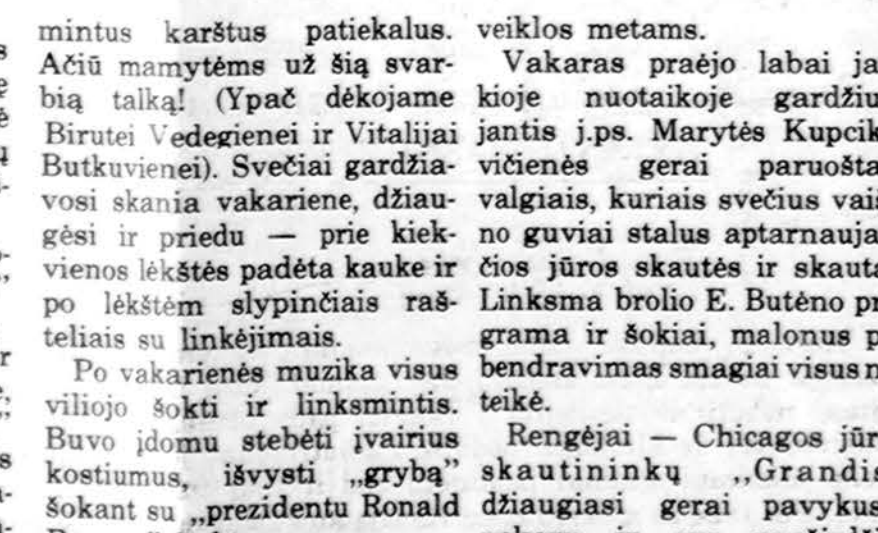
„Puota jūros dugne“ buvo sėkminga. Atsilankė daugiau 200 svečių, kurie rengėjų buvo maloniai sutikti labai įdomiai išpuoštoje didžiojoje salėje. Salę puošiant daugiausiai pasidaravo Julius Butkus, Ramutis Rūbas ir kiti broliai, o stalų puošime – sesės gintarės.

Vakarą pradėjo Chicagojos „Grandis“ vadovas j.s. Leopoldas Kupcikevičius, pasveikindamas visus dalyvius ir pakviėdamas „Antro kaimo“ aktorių akademišką skautų Eugenijų Butėną vadovauti programai. Programa buvo linksma, skautiška – buvo išaiškintos visos jūrinio skautavimo „plonybės“.

1984 metų „Iškiliausio jūrininko“ žymuo buvo įteiktas Algiiui Pociui. Ši tradicija bus tęsiama ir kiekvienais metais „Puotoje jūros dugne“ Chicagojos jūros skautija atžymės labiausiai pasižymėjusį brolių ar sesė.

Jūros skautėjų „Nerijos“ tunto dvasios vadovas v.s. kun. Juozas Vaišnys sukalbėjo maldą, prašydamas Amžinąjį Jūrininką laiminti mūsų pastangas ir darbus. Maldos susikaupime ir visi dėkojome Viešpačiui už sėkmingus praėjusius veiklos metus, smagią stovyklą ir ryžmės darbingiems naujiems

Skautininkų suvažiavimo vaišėse prie raguolio rikiuojasi – v.s. Sigitas Miknaitis, v.s. Česlovas Senkevičius, s. Gintaras Plačas ir s. Antanas Jartinas. Nuotr. V. Bacevičiaus

Skautininkų suvažiavimo vaišėse prie raguolio rikiuojasi – v.s. Sigitas Miknaitis, v.s. Česlovas Senkevičius, s. Gintaras Plačas ir s. Antanas Jartinas. Nuotr. V. Bacevičiaus

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL. Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$53.00 – Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kitur – Amerikoje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (Sestad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30–4:00.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudodotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(o blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. TUMASONIO OFISŲ PERĖMĖ
DR. S. LAI
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. ir penkt. 2-7
Antr. ir ketv. 9-12; Sest. 10-1

DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.
Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS –
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. TUMASONIO OFISŲ PERĖMĖ
T. RAMA, M.D.
Specialybė Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. UPENDRA C. SHAH
Vidaus ligų specialistas
Diabeto, tyroido, impotencija
ir kitų harmoninių negalavimų
Medicare aprd austi
pacientai priimami
2454 W. 71 St. Chicago, Tel. 778-5099
Val. pagal susitarimą.
24 val. „answering s.“ Tel. 242-3846

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Sest. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. EDMUNDAS VIŽINAS
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas.
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. PETRAS ŽILOBAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
Išskyrus treč. Sest. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETER T. BRAZIO OFISŲ PERĖMĖ
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val. pirm. ir penkt. 12–5; antr. ir ketv. 12–6:30; šest. tik susitarim.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos.
Ginekologinė Chirurgija.
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. ANT. RUDOKO KABINETŲ PERĖMĖ
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. – GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9
antr., ir penkt. 10-4; šest. 10-3 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. – 233-8553
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS
IR KRAUJO LIGOS
5540 S. Pulaski Road
Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvio gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šest. uždarai

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.

LAISVĖS TARYBA

Praėjo tie laikai, kad pavergtas tautas buvo galima po letena laikyti išstius šimtmečius. Maskva dar bando atgaivinti kolonialinę vergijos sistemą, bet tai tik laikinas, kad ir ilgiau užsitęsiantis priespaudos bandymas. Tame pačiame Europos žemyne, kur Sovietų Sąjunga varžtuose laiko savo kolonijas, plečia veiklą Europos Laisvės taryba. Ji 8 m. rugsėjo 29-30 d. Miunchene, V. Vokietijoje, turėjo savo suvažiavimą, kuriam pirmininkavo tos tarybos prezidentas, D. Britanijos parlamento narys John Wilkinson. Dalyvavo vakarų ir rytų Europos atstovai.

Suvažiavimo apimtį ir planus galima įžvelgti iš jame skaitytų paskaitų. Pats Wilkinson kalbėjo tema „NATO karinės problemos ryšium su Varšuvos pakto valstybėmis“. Ispanijos parlamento narys G. Kirkpatrick kalbėjo tema: „Ispanijos politikos perspektyvos ryšium su Sovietų Sąjungos siekimu dominuoti pasaulyje“. Vadovaujantis ukrainiečių veikėjas Jaroslav Stetsko nagrinėjo temą: „Tautinio išsilaisvinimo procesas Rusijos imperijoje“. Švedijos intelektualas Bertill Haggman pasirinko temą: „Pavergtų tautų išsilaisvinimo kovos svarba Vakarų pasauliui“. Italas profesorius Leo Magnino nagrinėjo temą: „Italija ir Viduržemio jūros baseinas“. Turkestano atstovas dr. Baymirza Hayit svarstė klausimą: „Turkestano bei Afganistanas ir jų svarba Europos laisvei“. Po kiekvienos paskaitos vyko diskusijos, kurių metu turėjo progos ir lietuvių atstovai išskirti Lietuvai svarbius dalykus.

Ta Europos Laisvės taryba jungia organizacijas, kovojančias prieš komunizmo nešamos vergijos užmačius. Suvažiavimo pabaigoje buvo paskelbtas komunikatas. Jame pabrėžiama, kad Sovietų Sąjunga siekia dominuoti pasaulyje. Tos grėsmės akivaizdoje labai svarbu suvokti, kad Amerika yra laisvės gynėja. Be JAV pastangų, net ir dabar laisva Europos dalis būtų patekusi po bolševikų jungu.

Komunikate iškeliamas, kad nuo pat II pasaulinio karo Sovietų Sąjunga su Vakarais sudarinėjo prekybos sutartis ir kalbėjosi apie nusiginklavimą, tuo tarpu pati vykdė masinį ginklavimą, kuris sudaro grėsmę Vakarams. Tautiškai koegzistencija ir nusiginklavimas yra tik dalis Maskvos strategijos pasiekti karinę ir politinę persvarą. Sovietų Sąjunga savo infiltracija Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos kraštuose, savo agresija Afganistane, intriginis Artimuosiuose Rytuose ir nesutarimo ugdymu Vakarų Europoje siekia dominuoti pasaulyje. Sovietų Sąjunga šiandien yra karinė imperija, istorinis anachronizmas laikotarpiu, kai imperijos išskaidomos. Ji tegali išsilaikyti tik dezinformacija, psichologine ir politine agresija, terorizmu. Viduje ji tegali išsilaikyti tik tautinių laisvųjų ir demokratinių proceso užgnaužimu Lenkijoje, Ukrainoje, Turkestane, Gudijoje, Estijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Gruzijoje, Šiaurės Kaukaze ir kitose pavergtose tautose, taip skelbia Laisvės tarybos komunikatas.

Europos Laisvės Taryba savo komunikate pabrėžia, kad Maskva tęsia genocidą ir nutautinimo politiką, vykdo masinį terorą, psichiatrinę ligoninę

kankina žmones, įkalinusi turi apie 45 mil. gyventojų, laikydama juos prievartos darbų lageriuose, jų gaminius pardavinėdama Vakaruose. Iškelia religinius persekiojimus, pabrėžia jų buvimą okupuotoje Lietuvoje. Pasmerkia tautinių kultūrų naikinimą, vykdomą Maskvos. Primena Sovietų Sąjungos ekonominį bankrotą. Jie tesilaiko tik vakariečių parama, parduodama iš grūdais ir kt.

Europos Laisvės taryba primena, kad Vokietijos problema — padalinimas — lieka neišspręsta. Remia Ispanijos ir Portugalijos išjungimą į Bendrąją rinką ir laiko svarbiu jų jungimąsi į NATO. Ragina labiau paremti Afganistano laisvės kovotojus prieš kolonialinį jų grobimą. Primena, kaip Afganistanas užima svarbią strateginę poziciją Centro ir Pietų Azijoje. Ragina remti pavergtų tautų laisvės sąjūdžius. Tai gali būti veiksminga priemonė sulaukyti Maskvą nuo naujų agresijų. Skatina NATO valstybes stiprinti savo gynybos pajėgas, plečiant paprastą ir atominį apsiginklavimą, kas būtų apsauga prieš naujas Maskvos užgaidas. Skatina būti stipriems ir erdvės gynimosi priemonėmis.

Europos Laisvės taryba skelbia savo pasiryžimą drauge su kitomis organizacijomis pradėti politinę — psichologinę laisvės ofensyvą prieš Sovietų Sąjungos grobuoniškumą, primenant tarptautines konvencijas, Jungtinių Tautų 1960 m. dekolonizacijos rezoliuciją, o taip pat 1976 m. priimtą Jungtinių Tautų rezoliuciją ryšium su Namibijos laisve, kad visi Jungt. Tautų nariai turi jungtis į pavergtų tautų laisvės kovas prieš svetimus kolonialinius prispaudėjus. Primena ir JAV Pavergtų tautų sąvaite, kuria JAV remia pavergtų tautų kovas dėl laisvės ir žmogaus teisių.

Europos Laisvės taryba skelbia, kad ji palaiko vakariečių paramą išsilaisvinimo pastangoms tokių už geležinės uždangos esančių kraštų, kaip Ukraina, Pabaltijo valstybės, Gudija, Lenkija, Bulgarija, Rumunija, Vengrija, Slovakija, Čekija, Kroatija ir kitos tautos, esančios Rusijos ir komunizmo priespaudoje.

Pagaliau Europos Laisvės taryba atkreipia dėmesį, kad KGB ir Sovietų Sąjungos komunistų partijos tarptautinis departamentas uoliai vykdo pastangas paveikti vakariečių politinius sprendimus. Tam panaudojama propaganda, dezinformacija, klajoklaimai, remiant Maskvos liniją. Tam naudojama ir paslėpta įtakingų agentų veikla. Europos Laisvės taryba atkreipia dėmesį, kad apie 14,000 Varšuvos pakto pareigūnų yra jų vakaruose esančiose atstovybėse, prekybos misijose, bendrovėse ir spaudos biuruose. Jų tarpe visur yra aukštas procentas žvalgybos pareigūnų, istreniruotų vadinamos „aktyvioms priemonėms“ prieš Vakarus. Imantis priemonių prieš Maskvos politinį karą, reikia stiegti Laisvės akademiją, kuri tyrinėtų Maskvos politinę strategiją, paruoštų demokratinius atkirkčius ir ieškotų būdų paremti pavergtų tautų išsilaisvinimo kovą, joms siekiant nepriklausomybės, suverenumo ir demokratinio gyvenimo. Šios Europos Laisvės tarybos pastangos vertos dėmesio ir paramos.

Juoz. Pr.

SENIAU IR DABAR

Teorijos ir žvilgsnis į tikrovę

JUOZAS KOJELIS

Vytautas Bagdanavičius įvadė į Mykolo Krupavičiaus 1983 išleistą straipsnių rinkinį „Visuomeniniai klausimai“ reiškia viltį, kad „Krupavičiaus visuomeninio ir politinio veikimo pagrindai bus priemonė gilesniam pažinimui ir pasisavinimui Lietuvos nepriklausomybės...“

Iš tikro tame straipsnių rinkinyje randame įdomius Krupavičiaus komentarus prieš nepriklausomybę ir po nepriklausomybės laikotarpiais pažinti, o didžiausią knygos dalį užima teoretiniai svarstymai politiniais, socialiniais, religiniais ir auklėjimo klausimais. Paliekant nušalyje mūsų pačių kultūrininkus ir visuomenininkus, kuriems nepriklausomybės praradimas ir nutaimitas yra nors ir įdomios, bet daugiau teoretinės problemos, ir atsikreipiant į tuos, kurie atsakymų ieško ne vien intelektualiniu, bet ir tautiniame emocijiniu nusiteikimu, norėtume palyginti Krupavičiaus pavaizduotą prieš nepriklausomybę laikotarpį šio šimtmečio pradžioje su dabartiniu priešnepriklausomybiniu laikotarpiu, šiam šimtmečiui einant į pabaigą.

Seniau

Krupavičius rašo apie tuolaikines politines partijas: socialdemokratas, krikščionis demokratas, demokratas ir valstiečių sąjunga, jų kūrėmąsi, politines programas ir tikrovinių reikškimą seimuose ir konferencijose. Kas charakteringa anoms dienoms, tai

kad partijos kūrė savas programas ir kietai varžėsi dėl jų pravedimo. Jis rašo: „Ir Vilniaus Didžiajame Seime, ir I (valstybės) konferencijoje ir tolygiuose kituose susirinkimuose buvo daug nesupratimų, įsikarščiavimų... Posėdžiai buvo audringi ir ne kartą pavojingi Lietuvos reikalams“. Tačiau, kas ypač ryšku pirmojoje konferencijoje Vilniuje 1917 m., varžbas demokratinės procedūros keliu laimėjusi dauguma Lietuvos labai ieškojo ir rado kompromisus ne tuščiais apeliavimais ir vienybė, bet atsakingais grupių pasitarimais, gera valia ir abipusėm nuolaidom. Tik Pėtrapičio seime 1917 įvyko skilimas. Nepriklausomybės blokui balsavimo keliu pravedus siūlomą rezoliuciją, kai rysis blokas, giedodamas internacionalą „Atsisakom nuo senojo svieto“, su raudona vėliava iššvygiavo iš konferencijos salės. Išėjusiųjų tarpe buvo daug asmenų, kurie vėliau aukštose pareigose dideliu pasiaukojimu kūrė nepriklausomą Lietuvą.

Kairieji tada tikėjo Rusijoje vykstančios revoliucijos gražiais pažadais ir bijojo „klerikalų“ įsigalėjimo nepriklausomoje Lietuvoje. Valstybinio, kairiojo bloko linijai nepajungtu samprotavimu nedėrė vertino vienas to bloko lyderis — Mykolas Slezevičius: „Bijoti, kad konservatoriai klerikalai paimtų Lietuvioje viršų, nėra ko. Tegū kokį dešimtmetį klerikalai valdys,

bet per tą laiką liaudis susipras ir paims viršų. Jei mes statysim tik apsisprendimo reikalavimą, tai rusai manys, kad mes patys dar nežinome, ko norim. Reikia reikalauti apsisprendimo ir nepriklausomybės“.

Tai tas pats Slezevičius, kuris 1918 pašaukė Lietuvos savanorius ginti Vasario 16 akto. Taip buvo tada. Dabar tarp kovingų antiklerikalų, save „liberalais“, „ieskančiais“, „nepriklausomais žmonėmis“, ir kitais gražiais vardais besivadinančių, Slezevičiaus išminties vargu surasti.

Darbo dirvonuose dabar

Pabuvojus poroje pastarųjų VLIKO seimų, peršasi išvada, kad dabar Lietuvos reikalams pavojingi ne audringi posėdžiai, bet kai kieno galvyn įsikalta tariamoji vienybė, vienybė dėl vienybės, o ne dėl prasmingų darbų. Seimuose skaitomos paskaitos, daromos pasaulio politikos apžvalgos, pranašaujamas greitas Sovietų Sąjungos sugribymas ir vis apeliuojama, delegatams audringai plojant, ir vienybė. Kai praėjusiais metais PLB seime, seimo delegatams spaudžiant, PLB valdybos ir VLIKO valdybos pirmininkai pasirašė taikos ar paliaubų susitarimą ir vietoje taikos pypkės paspaudė scenoje rankas, sustoję delegatai ilgai plojo ir šaukė. Tarsi Lietuva jau išvadota.

Iš tikro tą farsą turėjo palydėti ne džiaugsmas, o ašaros ar pasipiktinimas seimo dele-

gatų naivumu. Praėjo daugiau negu metai, o dar vis tebeplanuojama taikos derybas pradėti kažkada... kitų metų gale. Padėtu parašu ant popieriaus lapo žmogus dvasiškai neatgimsta. Todėl pasirašytas susitarimas jokio poveikio ir lietuviškų darbų neturėjo.

Iš antros pusės, ne liūdėti, o džiaugtis reikia, kad ir lietuvišką gyvenimą pastebimo poveikio neturi ambicingi individai, kurie reklamuojasi kuria „nepriklausomų žmonių“ sąjūdžius. Tokių sąjūdžių nėra. Tai intelektuali, tuščiažodžiavimas. Nusišypsoti galima iš Vytauto Kavolio teigimo, kad „Santara, išsvermingiausias nepriklausomų žmonių sąjūdis visoje lietuvių istorijoje“. Tai garbės himno giedojimas savo paties garbei. Bet šypotis nepakanka. Reikia rūpintis kurti ir stiprinti sukurtus sąjūdžius priklausančių žmonių, — priklausančių savajai tautai, ištikimų lietuvių tautos gyvybės išlaikymo misijai, kūrybingų idėjomis ir ištvermingų tautos laisvei darbų.

Priklausančių lietuvių tautai ir ištikimų lietuvių tautos idealams veiklos lauką pasiūlo PLB organizacija, giliai prasminga idėjiniais pagrindais ir plačiarėmė savo struktūrine forma. Savo gyvastingumą Lietuvių Bendruomenė išreiškia ne neviekiu vienybe ar intelektuali tuščiažodžiavimu, o, kaip anais laikais, diskutuojamais planais, audringais posėdžiais, kartais pasikarščiajimais bei nesupratimais. Tokių diskusijų su įtampomis buvo ir IX.22-23 Dainavoje sudėtyje konferencijoje, kurioje dalyvavo Pasaulio, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių ir Jaunimo sąjungų valdybų nariai ir kiti pareigūnai. Konferencija buvo sukviesta gyvųjų problemų svarstymui, o ne teoretinių paskaitų ar savigyrinių kalbų klausymui. Kultūros, politikos ir švietimo uždaviniais vykdyti kelių ieškojo klausimų referentai, koreferentai ir visi dalyviai. Po bendrųjų diskusijų LB darbuotojai, pasiskirstę komisijomis, klausimų nagrinėjimą konkretino ir formulavo išvadas. Tokia atskirose diskusijose išlukštenta medžiaga apsirūpinę, PLB, JAV ir Kanados LB ir jaunimo veikėjai daug lengviau orientuos savo pareigose.

„Kas, po velnių, tas Gans?“

Dainavos konferencijos svarstymams tarsi rėmai įžanginėje paskaitoje buvo pa-

sūlyta amerikiečio sociologo Herbert Gans sukurtą teoriją, pagal kurią Amerikos etninės bendruomenės iš pradinio solidarinio etniškumo evoliucionuoja į simbolinį. Paskaitininko nuomone, mes iš gyvenime pereinamąjį laikotarpį, ir tik atsirėmę į realybę (gana pesimistinę) galime vykdyti realius uždavinius. Vėliau kai kurie kalbėtojai irgi ramstėsi to paties Gans teorija, vertindami lietuvišką Amerikoje dabartį ir planuodami ateitį.

Konferencijos dalyvių juoką iššaukė kun. Kazimieras Pugetičius, politines svarstymas pradėjęs žodžiais: „Pasakykite, po velnių, kas yra tas Gans?“ Nežinau, ką iš tikro galvoje turėjo paklausejas, bet aš linkęs manyti, kad tikroji klausimo prasmė buvo: kuriems galams mums čia reikalingas Gans, jo teorija ir jo rėmai? Ne į kažkieno sukurtą teoriją atsiremdami mes turime savo problemas svarstyti, bet ir mūsų pačių pažintą tikrovę ir uždavinius, kuriuos mes, kaip tautinė bendruomenė, apsisprendėme vykdyti. Rašančiojo išmanymu, jei jau kalbėti apie Gans teoriją, tai priėjimas prie jos turėtų būti visai iš priešingos pusės, statant klausimą, ar lietuviškojo etniškumo kaita atitinka Gans modelį. Kitaip sakant, iš lietuviškos teritorijos apžiūrinti Gans modelį, o ne lietuvišką gyvenimą tempti prie jo normų. Ir tokia grynai teoretinė paskaita tiktyt ne gyvųjų problemų svarstyboje, o kokiam nors mokslo ir kūrybos simpoziume. Ir iš tikro konferencijos kalbėtojai, os, o ypač kultūros ir švietimo referentės, kurios nesiramstė Gans teorija, savo mintimis buvo daug autentiškesnės, gyvenimiškesnės ir įdomesnės.

Tačiau aplamai konferencijos programa buvo išradingai sustatyta, netrafaretinė, atvira diskusijoms, turėjusi daug įdomių momentų, palietusi daug klausimų ir suformulavusi atsakymų. Jei uždarais klubais virtusios kitos organizacijos atvertų duris laisvoms diskusijoms, lietuviškos veiklos dangės prablaivėtų. Tai būtų daug prasmingiau, negu kokių tai susitarimų pasirašymai ar vieši rankų paspaudimai.

Mylėti žmogų, kuris ir mus myli — žmoniška meilė. Mylėti priešą — dieviška meilė. Žmogiška meilė gali pereiti į neapykantą, dieviška gi nesieka; net ir mirtis negali jos sunaikinti, nes ji yra mūsų sielos esmė.

Rytų išmintis

Lietuvos Vyčių 112 kuopos dalis eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos surengtoje Siluvos procesijoje. Nuotr. G. Janulos

BERNARDAS ČEPULIS

Kunigas, pedagogas, kankinys

ANTANAS MASIONIS

Kun. Čepulis mėgo ir globojo jaunimą

Kun. B. Čepulis labai mėgo jaunimą ir yra padėjęs ne tik man vienam, bet dosniai rėmė ir kitus, nebūtinai tiesiogiai ir rankas paduodamas pinigais, bet ir kitokiais būdais. Pailutruojant jo meilę jaunimui, galima paminėti, kad ir tokį epizodą. Per 1924-25 mokslo metų Kalėdų atostogas du leipalingiškiečiai aukštesniųjų klasių mokiniai, kurie lankė Alytaus gimnaziją, susitikę vieną kitą Leipalingio progimnazijos mokinį, pasiūlė įsteigti Leipalingio progimnazijoje ateitininkų kuopą. Mes, pasitarę su direktoriumi, susaukėme visų mokinių susirinkimą. Alytiškis ateitininkas Antanas Varanauskas tame susirinkime padarė pranešimą apie ateitininkų veiklą Alytuje, paaiškindamas, kas yra tie ateitininkai, koks jų tikslas ir kokia nauda tai organizacijai priklausyti. Tame susirinkime įsirašė į ateitininkus apie 80 mokinių, apie pusė visos progimnazijos. Man teko būti tos kuopos valdyboje ir artimai bendradarbiauti su kun. Čepuliu, kuris buvo dvasios vadas ir globėjas. Jis pamokydavo mus, kaip vesti susirinkimus, parašyti referatus, duodavo tam reikalui literatūros. Kuopos veikimas tokiose žemesnėse klasėse pagal esamas sąlygas

buvo visai geras. Susirinkimai būdavo gausūs, juose dalyvaudavo ir mūsų dvasios vadas. Tie, kurie netrukus baigė progimnaziją ir išvykome į kitas mokyklas, palaikėme glaudžius ryšius su savo jaunesniaisiais draugais, patardami, kaip palaikyti veiklą gyvą. Atostogų metu aplankydavome ir savo buvusį direktorių ir dvasios vadą.

1927 m., grįžęs iš Marijampolės vasaros atostogų, tuoj aplankiau kun. Čepulį. To vizito metu jis užsiminė, kad reiktų surengti ekskursiją į reorganizacinę ateitininkų konferenciją Palangoje. Pasitaręs su kitais draugais, pasakiau kun. Čepuliu, kad didelio susidomėjimo ta konferencija mūsų apylinkės ateitininkų tarpe nėra dėl per didelio nuotolio, nes vien tik į Kauną nuo Leipalingio yra apie 130 kilometrų, nuo Kauno iki Kretingos daugiau kaip 400, o nuo Kretingos iki Palangos dar apie 12 km. Reiktų važiuoti autobusais ir traukiniais ir per daug kainuotų. Kad ta konferencija būtų kur Alytuje ar Marijampolėje, tai atsirastų nemaža norinčių važiuoti. „Kelionės išlaidomis nesirūpinkite“, — pareiškė kun. Čepulis, „aš už kelionę užmokėsiu. Pasisamdysime autobusą ir nuvažiuosime. Jums reiktų tik pasiimti kelionei kiek maisto. Pamėginkite dar kartą paorganizuoti. Bus daug ko pamatyti. Nesigailėsite“.

Kun. Čepulis dar priminė, kad į tą leipalingiškųjų ateitininkų grupę galime priimti ne tik esamus Leipalingio kuopos narius, bet ir buvusius. Taigi dar kartą organizavome. Šį kartą kun. Čepulio pasiūlytomis sąlygomis susidarė apie 18 ateitininkų grupė. Paklausėme ji, ar nereiktų siųsti tik vadlybos narius ir šiaip jau veiklesnius narius. Jis atsakė, kad jokios atrankos nedarysime ir važiuosime visi.

Taigi visi ir išvažiavome. Negavę autobuso.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

GARBĖ BŪTI LIETUVIUI

Šv. Kazimiero 500 metų mirties jubiliejaus minėjimas, kurį pradėjo popiežius Jonas Paulius II Romoje, vėliau vyko visoje eilėje katedrų: Chicagoje, Hartforde, New Yorke, Toronte ir vėliausiai Bostone; praėjo ne tik maldos, bet ir lietuvių susiartinimo dvasioje.

Apie minėjimus kitur jau buvo daug rašyta. Bostone vyko spalio 14 d. Šv. Kryžiaus katedroje. Tam minėjimui buvo pradėta ruošti dar praėjusią žiemą. Rengėjų didysis rūpestis buvo kaip pripildyti didelę Šv. Kryžiaus katedrą, kurion telpa apie du tūkstančiai asmenų. Juk paskutiniu laiku į mūsų lietuviškus renginius Bostone ir apylinkėse, jeigu susirenka apie 2 ar 3 šimtai, tada džiaugiamės, kad tai yra gerai.

Buvo sudarytas komitetas, kviečiant visų artimųjų parapijų kunigus ir organizacijų jungtis į šį Šv. Kazimiero minėjimą. Aktyviai įsijungė: Athol, Bostono, Brocktono, Cambridge, Lawrence, Worcester, o taip pat prisijungė dar ir Haverhill, Lowell, Norwood ir kitos parapijos ir organizacijos.

Sudarius tokį didelį komitetą, darbas nėjo labai sklandžiai. Susirgo komiteto pirm. inž. Vytautas Izickas. Pareigas pradėjo eiti vykdomasis vicepirm. Bronius Paliulis, bet ir jį buvo užpuolusi liga. Tačiau su dideliems pastangomis buvo dirbama. Taip prartėjome prie spalio 14 d., kada turėjo įvykti minėjimas.

Ties katedra pasirodė pirmieji autobusai ir automobiliai atvykę lietuviai. Tvarką prie katedros palaikė net raitoji policija. Dalys atvykstančių rinkosi po katedrą rikiuotis procesijai, o kiti ėjo tiesiog į katedrą. Procesijos pirmuoju ėjo Šv. Kazimiero dail. Igno arti 5 pėdų dydžio grafikos paveikslas; už jo JAV-ų ir Lietuvos vėliavos; tada mokyklos vaikučiai, tautinių šokių ansamblis, o parapijos ėjo raudyno tvarka. Katedra prisipildė. Bostono arkivyskupas Bernard Law, lydintas šešių vyskupų, tarpe jų Pauliaus Baltakio, Vincento Brizgijo, ir kelių dešimčių kunigų, ėjo per katedrą altoriaus link. Priešais jį tautiniai drabužiais pasipuošusio jaunimo, pasuko galvą į juos. Visi bažnyčioje esantys giedojo Šv. Kazimiero giesmę.

Arkivyskupas iškilmes pradėjo visus lietuviškai pasveikindamas: „Garbė Jėzui Kristui“. Visi atsakė: „Per amžius Amen“.

Šv. Mišias atnašavo arkivyskupas Bernard Law. Labai gražiai giedojo Berkle muzikos kolegijos choras, solistė Marytė Bizinkauskaitė-Martin, o taip pat parapijų chorai. Vargonais grojo dr. Vytenis Vasyliūnas. Giedojimui vadovavo prof. Jeronimas Kačinskis, o iš sakyklos dirigavo ir savo stipriu balsu giedojo kunigas William Valkavičius. Buvo suštos dovanos arkivyskupui — Šv. Kazimiero paveikslas, karūna, lietuviška kryžiaus kopytėlė ir daug kitų. Arkivyskupo pamokslas buvo gražiausias, kokį kada teko girdėti. Kalbėjo apie Šv. Kazimiero jaunystę, jo pamaldumą, apie Lietuvą, kaip tikintieji šiandien ten yra persekiojami. Kad kunigai Alfonsas Svarinskas ir Sigitas Tamkevičius buvo nubausti po keliolika metų už savo kunigiškų pareigų ėjimą, vaikučių mokymą prie Šv. komunijos ir t.t. Tačiau nepaisant tų visų persekiojimų, lietuvių tauta ir toliau esanti tikinti ir kentianti už savo

tikėjimą. Pasidžiaugė tokiu gražiu lietuvių susirinkimu į šią katedrą ir taip gražiai suorganizuotu šiuo Šv. Kazimiero minėjimu. Labai džiaugėsi, kad yra tiek daug gražaus jaunimo ir net savo tautiniais drabužiais pasipuošusių. Palinkėjo, kad iš to jaunimo atsirastų paaukštinamam dvasiniam luomui, kaip tai yra pavergtoje Lietuvoje. Trumpą pamokslą lietuviškai pasakė vysk. Paulius Baltakis.

Pasibaigus pamaldoms, arkivyskupas Bernard Law lietuvių delegacijai dar kartą pasidžiaugė tokiu gražiu lietuvių organizuotumu ir meile savo patronui Šv. Kazimierui.

Po pamaldų dalis dalyvių vyko į banketą, kuris vyko Freeport Hall. Ten dalyvavo arti 700 asmenų, nes salė tik tiek talpina. Bilietai į tą banketą gal prieš mėnesį buvo išparduoti ir daug norinčių dalyvauti jų nebebuvo.

Į banketą atsilankė lietuviai vyskupai Paulius Baltakis ir Vincentas Brizgys, o taip pat vyskupas Thomas V. Daily. Trumpam buvo atvykęs Bostono meras Raymond Flynn ir žmona bei visa eilė kitų svečių. Čia kalbėjo Bostono meras, vysk. Daily, vysk. Baltakis, vysk. Brizgys. Buvo perskaityta prezidento Ronald Reagano sveikinimo telegrama, Massachusetts gubernatoriaus Michael Dukakis proklamacija (skelbiama spalio 14 d. Šv. Kazimiero diena), Bostono tarybos proklamacija skelbiama Šv. Kazimiero dieną ir daug kitų sveikinimų.

Meninę programą atliko: Šv. Kazimiero parapijos iš Brocktono choras, vadovaujamas Vytauto Rastonio, solistė Marytė Bizinkauskaitė-Martin, akomp. prof. Jeronimui Kačinskui. O chorui akomp. dr. Vytenis Vasyliūnas. Gedimino ir Onos Ivaškų vadovaujamas tautinių šokių ansamblis pašoko tautinius šokus. Visai programai prie garbės stalo vadovavo Daiva Izickaitė.

Tai yra pirmas atsitikimas Lietuvos ir net Amerikos istorijoje, kad Lietuvos patrono Šv. Kazimiero minėjimo diena buvo gubernatoriaus pasiskelbta specialia proklamacija, kad prezidentas sveikintų ir tiek vyskupų laikytų pamaldas. Tad tikrai garbė būti lietuviu. Visą įvykį aprašė amerikiečių laikraščiai.

P. Žickus

BAIGĖ UNIVERSITETĄ

Rimas M. Ambrazejus, Janinos ir Gedimino Ambrazejų sūnus, baigė U. Mass. universitetą bakalauro laipsniu iš biznio administracijos. Specialybė — Public Management. Rimas Ambrazejus priklauso JAV armijos rez-

Chicago miesto moterys, remiančios merą Harold Washington, rengia lapkričio 24 d. 12 val. Hyatt Regency Grand Ballroom, 151 E. Wacker Dr., metinę madų parodą ir užkandžius. Vadovauja Mary Ella Smith (tel. 346-1987). Pelnas skiriamas labdarai.

Iškilmingos šv. Mišios Bostono katedroje, minint Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį.

vo daliniams. Šiuo metu jis yra išsiųstas į San Antonio, Texas, tolimesnėms studijoms. Vyresnysis Rimo brolis Andrius jau keli metai eina atsakingas pareigas William Morrow bendrovėje New Yorke.

Linkime Rimui geros sėkmės jo pasirinktoje profesijoje, o taip pat nepamiršti savo tėvų ir protėvių žemės Lietuvos.

RENGINIAI

Spalio 27 d. 2:30 val. p.p. LMF Bostono klubo susirinkimas So. Bostone, Lietuvių Pil. d-jos salėje. Tema „Meno vagys“ kalbės Elena Vasyliūnienė. Visi (ir ne nariai) kviečiami.

Spalio 27 d. 7:30 val. vakare Tautinės s-gos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone, Kultūrinis Subatvakaris. Kalbės Gintė Damušytė. Visi kviečiami.

Lapk. 3 d. 7 val. vakare Balfo Brocktono skyriaus banketas Sandaros salėje Brocktone.

Lapk. 11 d. Šv. Petro parapijos metinis bazaras So. Bostono Lietuvių Piličių d-jos salėje.

Lapk. 4 d. 10:15 val. ryte Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje šv. Mišios už Aleksandrą Moriarty. Organizuoja Moterų klubas.

Lapk. 17 d. JAV Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos suvažiavimas Mainon parko, 52 Quinsigamond Ave. Shrewsbury (prie Worcesterio).

Vasario 10 d. 3 val. Lilijos Šukytės koncertas Jordan Hall. Rengia Baltų draugija.

Kovo 3 d. Skautų tradicinė Kaziuko mugė So. Bostono Lietuvių Pil. d-jos salėje.

Kovo 24 d. Minkų radijo

valandos 51 metų sukaktuvinis renginys So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

Balandžio 21 d. „Laisvės Varpo“ pavasarinis renginys So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

PIANISTO VYTO JONO BAKŠIO REČITALIS

Kandidato „Doctor of Musical Arts degree“ Vyto J. Bakšio piano rečitalis įvyks lapkričio 9 d. 4 val. p.p. Recital Hall, Fine Arts Center, S.U.N.Y., Stony Brook, New York. Jis atliks: Johann Sebastian Bach, Luigi Dallapiccola, Johannes Brahms, Robert Schumann ir Ludwig van Beethoven kūrinius.

MOTERS MALONĖ

Kur tik buvimas yra neužbaigta, kur jo pilnatvė yra apardyta, ten ateina moteris ir savo meile apsupa nuskriaustuosius, nes meilė yra pagrindinė priemonė negeram buvimui pašalinti.

Antanas Maceina

ŽMOGUS ATSAKINGAS UŽ ISTORIJĄ

Istorija nėra akla. Ne aklas likimas ir būtinybė lemia ateitį, bet pats žmogus, Dievo pavestas, kuria ją ir tuo pačiu istoriją. Istorija yra ne kas kita, kaip ano dar rojuje gauto įsakymo apvaldyti žemę vykdytas.

Antanas Liūma, S. J.

KALĖJIMAS GRESIA LIUDUI DAMBRAUSKUI LIETUVOJE

Lietuvių Informacijos centras praneša, kad iš Lietuvos atėjo žinia, jog Liudo Dambrausko teismas turi įvykti š.m. spalio mėnesį. Kaltinimas suformuluotas pagal BK 68 str., t.y. už antitarybinę veiklą ir agitaciją ir grasinama nubausti 7 metais kalėjimo.

LKB Kronika Nr. 63 praneša, kad 1984 m. kovo 20 d. „Liudo Dambrausko bute Vilniuje, jo žmonos bute Kaune ir sodo namelyje buvo padaryta krata“. Kratos priežastis neaiški. Dambrauskas turi namą Kaune ir dėl darbo Vilniuje išsinuomavęs butą. Chemijos mokslų kandidatas Liudas Dambrauskas, gimęs 1921 balandžio 25, buvo termozoliacijos instituto vedėju. Kovo 20 d. apie 8 val. ryto į darbą einantį Dambrauską Vilniuje sulaukė KGB pulkininkas Linauskas, kuris liepė jam grįžti į butą, nes su juo kaip liudininku nori pasikalbėti. Prie buto jau laukė 4 kiti saugumiečiai. Linauskas liepė Dambrauskui parodyti visą jo turimą antitarybinę literatūrą. Kai šis paaiškino, kad jis tokios neturi, prasi-dėjo krata. Krata tęsėsi 6 valandas. Tuo pačiu laiku vyko kratos Dambrausko name ir sode Kaune. Antitarybinės literatūros nerasta.

Kratos metu saugumiečiai paėmė Dambrausko mašinėlę rašytus atsiminimus iš kalėjimo bei priverčiamųjų darbų stovyklos. Anot Kronikos Nr. 63, „J. Dambrauskas Stalino valdymo laikotarpiu buvo nušautas mirties bausme, kuri vėliau buvo pakeista kalėjimu“. Jis kalėjo nuo 1945 iki 1955 metų. Be atsiminimų, saugumiečiai konfiskavo jo rašomą mašinėlę, kurią buvo įsigijęs oficialiu leidimu.

Dambrauskui uždėjo namų areštą ir kasdien tardė. Balandžio mėn. nuo nuolatinio tardymo bei grasinimų Dambrauską ištkio širdies infarktas. Tai jau antras 1977 m. jis turėjo širdies operaciją. Nors Dambrauskas buvo paguldytas į ligoninę, jis buvo toliau tardomas. Be kita ko, ligoninė patirta, kad Dambrauskas taip pat serga džiuvu. Šiuo metu jis dar gydomas. Vieno tardymo metu Dambrauskas, primindamas Helsinkio susitarimus, reikalavo grąžinti atsiminimus kaip asmenišką turą. Pulkininkas Linauskas atkirto: „Tu negyveni Helsinkyje, o Tarybų Sąjungoje ir ne Helsinkio, bet Sovietų Sąjungos įstatymai čia galioja“.

Liudas Dambrauskas yra a.a. prel. A. Jakšto-Dambrausko brolėnas.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED MOTERYS

HOUSEKEEPER WANTED

1 day per week. Halsted & Harrison area. Prefer age 25 to 45 yr. \$30.00 plus busfare and lunch. Must speak English. Call before 8 p.m. 942-1434.

NORI PIRKTI NAMĄ

Privatus asmuo ieško pirkti Oak Lawn arba kitame pietvakarių priemiestyje nedidelį ir nebrangų namuką. Skambinti rytais iki 12 val. telefon. 434-8235.

MISCELLANEOUS

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood — Tel. 254-7480

Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškviatimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

10% — 20% — 30% pigiau mokėst už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

Tel. GA 4-8654

3208 1/2 W. 95th Street

MASTERS PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patysaimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

VALOME

KILMUS IR BALDUS

Plaukams ir vaškuojame visų rūšių grindis

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

A. VILIMAS

MOVING

Apraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 5-8063

FASHION CARPETS

KILIMAI

LIETUVIŲ PREKYBA

3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai. Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1496

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO

MASINAS IR SILDYTVIVUS

Kreiptis į Hermaną Dečką

Tel. 585-6624 po 5 val. vakaro

Kalbėti lietuviškai

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGE“.

nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių

diennraštis, gi skelbimų kainos yra vi-

stems prieinamos.

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbiasi dien. „Drauge“.

REAL ESTATE

5559 S. CALIFORNIA AVENUE
Mūr. namas. 4 miegamai kamb.
Vieta daktaro, dantisto ofisui. Centro
oro vėsinimas. 2 maš. garažas
Tel. — 434-2100

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2233

ISIGYKITE DABAR

Kelias į altoriaus garbę

J. VAISNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos apžvalga, Generalinės Postuliacijos leidinys 1969 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00.

Gaunama DRAUGE.

Ateitininkų vadovas

Stasys Yla

„VADOVO“ pirmąją laidą visiškai išsėmus, reikalingumą ypač pajuto studentų, moksleivių ir jaunųjų ateitininkų vienetų vadovai ir nariai, stovyklų ir kursų programų vadovybės — taip rašo pratarmė antrojo „Vadovo“ laidoje. Išeido Ateitininkų Federacija — knygos autoriaus atminimui pagerbti. 478 psl.

Spaudė „Draugo“ spaustuvė, Chicago 1983. Kaina su persiuntimu 9 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Lithuania, the European Adam

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai

parašyta apie Lietuvą, išversta į ang-

lų kalbą dr. Algio Miekūno. Antroji

laida 1983 m. Išeido Kęstučio But-

kaus fondas. Tai labai gera dovana

amerikiečiams, o taip pat ir mūsų

jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos

istoriją ir dabartinę būklę komunisti-

nės Rusijos okupacijoje. Kaina su per-

siuntimu \$4.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Popular Lithuanian RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGALINTA

ASTUNTOJI LAIDA

Suredagavo

Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuvė

išleido astuntą laidą šios popula-

rios virimo knygos. J. Daužvardienė

vėl patikslino ir pagrazino šią

laidą, naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujoms

žmonoms ar marčioms. Daugelis

apdovanojo kitataučius supažindin-

dami juos su lietuvišku maistu ir

virimu. Ši knyga yra sukėlus labai

daug pasisekimo lietuvių ir ktatau-

čių darbo vietose ir organizacijose.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, Knygų Skyrius

4545 W. 63rd Street

Chicago, IL 60629

Kaina su persiuntimu \$5.75

Illinois gyventojai pridėkite dar

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Tel. — 476-2206

ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY

SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUELMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Atėmė šokiandienius nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekundienius nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

St. Petersburg, Fla.

POKALBIS SU ANGELE IR ALBINO KARNIAIS

„Baltoje Vištoje“ pokalbis užsitęsė iki vėlomos. Abu Karniai vidurinėsios kartos aktyvūs šios kolonijos žmonės. A. Karnio daug kartų vadovavo Lietuvių klubui, o A. Karnienė plaukia jau ir į amerikiečių vandenius. Tai nuosirdūs tos kolonijos darbininkai. Su jais pasikalbėti buvo tikrai malonu. Palietėme lietuviškas problemas ir ilgiau pasizvalgėme po St. Petersburgo lietuvių koloniją. Abu Karniai turi gražių sumanymų ir planų ateičiai, ypač reprezentuojant šios kolonijos lietuvius amerikiečių tarpe.

Angėlė atidengė ir idomų planą 1985 ar 1986 m. St. Petersburge suruošti Floridos lietuvių dienas. Ji išdėstė iki smulkmenų ir tokių dienų programą. Būtų visuomenei pritaikyti lietuvių tautos siekimai, pavergtos tėvynės rūpesčiai, parodyta mūsų tautinė kultūra, suruošiant meninių šokių pasirodymus, literatūros vakarą ir t.t. Tai idomus sumanymas. Reikia manyti, kad Angėlė savo ryžtu ir Albino didele talka bei visuomenės pritarimu tokios Floridos Lietuvių dienos susilauktų didelio dėmesio.

St. Petersburge išgyvenau ir nemalonų momentą. Kai sekmadienį suvažiuavome į pamaldas, susitikau Chicagoje ilgus metus gyvenusių ir „Drauge“ dirbusių Joną Gliosą. Jo pirmi žodžiai buvo: „Jurgi, nemaloni žinia. Ką tik amžiams užmerkė akis mūsų bendras pažįstamas Augustinas Zigaitis, ilgą laiką gyvenęs Chicagoje ir dirbęs „Drauge“. Šį mielą žmogų gerai pažinojau. Gyveno mano kaimynystėje, beveik kasdien sumesdavome po žodį. O jis buvo darbštus, pareigingas ir geras „Draugo“ darbininkas. Kai sušlavavo sveikata, ramybės ieškojo St. Petersburge. Bet ir čia po kelerių metų pavargo daug išgyvenusi širdis ir paliko savo mylimą ir šią gražią koloniją. Mielai velionio žmonai ir visai šeimai mano šimos gili užuojauta.

Bevišėdamas šioje kolonijoje turėjau progą kiek daugiau šnektelti su Gliosais, kurie gražiai įsikūrę šioje kolonijoje.

Jonas Gliosas yra ir dabar laukiamas Chicagoje, „Drauge“, kur yra daug metų dirbęs, sumaniai vedęs savo skyrių. Mielas Jonas buvo ir mano Chicagoje „nepaprastai pasiuntinys ir įgaliotas ministeris“, kaip mėgdavau juokauti. Jis dažnai mane skambučiu prizadindavo rytais iš sveikatos, miego ir paim-

davo mano rašinius skirtus „Draugui“. Tuo būdu raštai labai greitai pasiekdavo ir redaktorių stalą.

Marytė Miklienė ilgokai dirbo Sv. Kryžiaus ligoninėje, o Kęstutis vienoje maisto įmonėje. Abu išėjo į ankstyvą poilsį ir šioje kolonijoje prie gražaus vandens turi savo „kondo“. Džiaugiasi ramiu gyvenimu. Pokalbiai prisiminėme Marquette Parka, lietuviškus telkinius Chicagoje, gausius renginius, nuotaikas, ko nestokojama ir St. Petersburge. Pasivaišinę ir pagyvenę prisiminimais, atsiveikiname ir su Maryte ir Kęstučiu Mikliais, kurie Chicagoje buvo visų labai mėgiamieji, o Marytė Sv. Kryžiaus ligoninėje ne vienam mūsų nuosirdžiai yra patarėnavausi, jų tarpe ir man.

Zurn. Jurgis Janušaitis kalba St. Petersburgo lietuviams Tautos šventės minėjime.

Gaila, laikas buvo ribotas, nebegalėjau su mieliais prieteliais — S. Velbasiu, M. Kvasausku nuklysti į gražius golf laukus, o jų pakvietimas buvo toks nuosirdus. Buvo malonu šnektelti su dail. Vaitekūnu ir jo žmona, su kuriais riša sena ir nuosirdi pažintis.

Taip ir prabėga ketvertas idomių dienų. Esu dėkingas LB St. Petersburgo apylinkės pirmininkui K. Urbšaičiui už suteiktą progą paviešėti šioje dideleje lietuvių kolonijoje, už sveitingą priėmimą, Kazimierui Mereckui už visokeriopą malonią globą. St. Petersburgas liks viena iš didžiųjų lietuvių kolonijų ateityje ir, kaip vienas mano bičiulis juokaudamas teigė, perims lietuvių sostinės vardą iš Chicago. St. Petersburgas veikia 23 organizacijos, renginių organų po vieną, du. Čia jau yra apsigyvenę mūsų didieji visuomenininkai, politikai, kultūrininkai. Čia jau vyksta dideli renginiai, net seimai. O tame tarpe ir gerų koncertų su mūsų žymiais vokalistais. St. Petersburgo lietuvių kolonija tikrai ruošiasi ilgam ir aktyviam gyvenimui.

Iš savo pusės pridėsiu, kad ir St. Petersburgo kaimynė Daytona Beach turi gražią ateitį ir čia, manau, augs didelė ir graži kolonija ir abi kaimynės gražiai ir nuosirdžiai sugyvens.

J. Janušaitis

Ilgai ir sunkiai sirgusi, spalio 4 d. Los Angeles, Calif., mirė pedagogė ir visuomenininkė Palmira Šiurnaitė-Graužinienė, iš Lietuvos pasitraukusi su didžiąja pabėgėlių banga 1944 m. Ligos pakirsta, Palmira Graužinienė jau visas dešimtmetis nesbesirodė lietuviškame gyvenime, ir naujai subrendusi karta jos beveik nebeprisiminė, tačiau Sv. Kazimero parapijos bažnyčioje rožinyje ir kitą dieną laidotuvėse dalyvavo gausus lietuvių būrys.

Palmira, pirmą kartą pasitvirtinusi pirmųjų dukterė, buvo gimusi 1903 gegužės 11 d. Naujamiesčio miestelyje, Panevėžio apskr. Panevėžio gimnaziją baigė 1924 ir tais pačiais metais įstojo į Lietuvos u-to Gantos-Matematikos fakultetą Kaune. Vos išklauzė kursą, tuoj pradėjo mokytojauti Užpalių vidurinėje mokykloje. Mat, būdama paskutiniame kurse, neteko tėvo ir susidūrė su tam tikrais finansiniais sunkumais. Mokytojaudama parašė diplominį darbą „Lietuvos vėžiai“ ir gavo universiteto baigimo diplomą. Užpaliuose 1930 m. išklauzė už tos pat mokyklos mokytojo Balio Graužinio. Bet Švietimo ministerija jaunajai porai paruošė nemalonių siurprizų. 1930 rudenį grįžė naujiems mokslams, sužinojusi, kad vyras iškeliamas mokytojauti į Suvalkų Kalvariją. Taip išskirti ir vargo penkerius metus, ir prašymai sukelti į vieną mokyklą likdavo nepatenkinti. Tuo būdu tautininkų valdžia, atrodo, baudė ne jų ideologijos veiklesnius mokytojus. Tokia pat istorija buvo ir su žinomo lietuvių pedagogo Stasio Barzduko šeima.

Panevėžio gimnazijos direktorius Jurgis Elisonas, panaudodamas visą savo autoritetą, Graužinių šeimos išskyrimo klausimą labai aštriai pastatė, ir Švietimo ministerija nusileido. Po penkerių metų Palmirą Graužinienę iš Raseinių perkėlė į Panevėžį, kur jau trečius metus mokytojavo jos vyras. Panevėžyje mokytojaudami praleido ir bolševikų bei nacių okupacijas, kol 1944 m. pasitraukė į Vokietiją.

Karui pasibaigus, gyveno Kemptene ir mokytojavo lietuvių gimnazijoje į Ameriką atvyko 1949. Pradžioje gyveno Clevelande, paskui persikėlė į San Diego, Calif., o paskui į Los Angeles. Palmira Graužinienė gimnazijoje priklausė ateitininkams ir skautams. Mokėsi anais neramiaisiais Lietuvos Nepriklausomybės karų laikais. Turėjo daug pergyvenimų, ypač bolševikų kariuomenės užėmus Panevėžį. Gimnazijoje veikė aušrininkai pasidarė įžlūs: nuo mokyklos sienų pradėjo nukabinėti kryžius. Ateitininkai gynė. Aušrininkai

A.A. Palmira Graužinienė

prisidėjo prie ateitininkų areštų ir sunaikinimo. Graužinienė su didele pagarba prisiminėdavo veiklų ateitininką V. Vaitiekį, kuris buvo areštuotas ir Daugpilio kalėjime nužudytas. Gaila, kad Graužinienė nepaliko savo prisiminimų, nes buvo išlaikiusi daug idomių anų laikų detalių.

Didelę savo gyvenimo dalį Graužinienė atidavė pedagoginiam darbui. Jos buvę mokiniai ją prisimena su pagarba ir meile. Nes pabėgimui iš Panevėžio susisiekimo priemonės Graužiniams parūpino vienos jos auklėtinės tėvai. Vagarbų žodį savo buvusiai mokytojai atsisveikinimo kalboje kapinėse pasakė dr. Feliksas Palubinskas.

Lietuvoje Palmira Graužinienė dirbo ateitininkuose, skautuose ir šauliuose. Amerikoje priklausė Lietuvių Bendruomenei, ateitininkams, Katalikų susivienijimui, katalikiškas moterims. Kai kuriose organizacijose buvo išrenkama į valdybas ir

delegates atstovauti toms organizacijoms seimuose ir suvažiuimuose. Organizacijų susirinkimuose Graužinienė būdavo aktyvi, o diskusijose atvira ir tiesmuka. Gyveno Lietuvos rūpesčiais ir jaudinosi jos nelaimėmis. Išaugino sūnų Valdą, kuris kalba švaria panevėžiečių kalba.

Paskutinis dešimtmetis Palmirai buvo labai sunkus. Viena liga po kitos užatakavo jos gyvenimą. Gesimo procesas buvo ilgas ir sunkus. Jos nedalia lengvino nuostabūs keliantis vyro Balio rūpestis ir globa iki paskutinio momento, kol ji padėjo „keleivio lazdele“ spalio 4 d.

Rožinis ir šv. Mišios už velionis sielą vyko Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Palaidota Sv. Kryžiaus kapinėse Culver City. Organizacijų vardu kalbas pasakė Gražutė Sirutienė, Alfa Pažiūrienė, Vincas Kazlauskas, Jonas Motiejūnas, Juozas Kojelis, buv. mokinių — dr. Feliksas Palubinskas. Mamytę trumpu žodeliu amžinybėn palydėjo sūnus Valdas.

Iššėkis, Palmira, ramybėje!

J. KJ.

RANKA RANKON

Vyresniųjų veikla bus tuščia, jeigu jie nesirūpins jaunimu, o jaunimo veikla nebus vaisinga, jeigu jie į pagalbą nesikvies vyresniųjų ir nedirbs su jais ranka rankon.

Juozas Vaišnys, S.J.

A. + A. VACLOVAS FEIFERIS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl. Mirė 1984 spalio 22 d., 5:50 val. vak., sulaukęs 63 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Alytaus apskrityje, Miroslavo miestelyje. Amerikoje išgyveno 35 m.

Pasilikto dideliame nuliūdime žmona Marta, 4 dukterys: Genė, žentas George Veselsky, Mary, žentas Steven Cui-field, Irene, žentas Daryl Nelson, Sr., ir Lilli Feiferis, 7 anūakai: Jeff, Jennifer, Tim, Mark, Lisa, Daryl, Jr., ir Andrea, 4 seserys Lietuvoje, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Kosary koplyčioje, 3100 W. 59 Street. Lankymo valandos nuo 6 iki 9 val. vak. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 25 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus nulydėtas į Bethania kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, dukterys, žentai ir anūakai.

Laid. direk. Kosary. Tel. 434-4246.

A. + A. JUOZUI MACKEVIČIUI
mirus, jo mylimai žmonai Anei ir dukrai Danguolei su šeima skausmo valandoje reiškiame užuojautą ir kartu liūdime.

LAIMA ir ROMAS PREDKELIAI
STASE ir RIMANTAS RAMANAUSKAI

REGINOS BORK

mylimam Tėveliui mirus Lietuvoje, nuosirdžiai užjaučiame Ją ir Jos visą šeimą. Liūdime kartu su Jumis.

JURATE, JONAS TAMULAIČIAI
JURATE, JONAS DAUNORAVICIAI

Išigykite šią populiarią plokštelę

RADVILA PEREKONAS - LA GHOONDA - TOSCA
TURANDOT - AIDA - LA JUIVE - ANDREA CHENIERE
CARMEN - MANON - LESCAUT - PAGLIACCI
STASYNS BARAS, tenoras

Stuttgart'o Simfoninis orkestras
Dirigentas DARIUS LAPINSKAS

Tai viena populiariausių plokštelių. Kaina su pasiuntimu \$7.95. Amerikoje. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60620

Mirus Sibiro kankiniui

A. + A. PETRUI PAVILIONIUI

Lietuvoje, reiškiame nuosirdžią užuojautą velionio seseriai, Lietuvių Istorijos draugijos narei ADAI NEVE-RAUSKIENEI, ir drauge liūdime.

LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
VALDYBA IR NARIAI

Mūsų nariui

A. + A. ZIGMUI RUMŠAI mirus, reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Onai ir sūnui Antanui su šeima.

UNION PIER LIETUVIŲ DRAUGIJA

Jaunystės dienų draugui

A. + A. Ltn. LEONUI SVEDERSKUI Lietuvoje mirus, reiškiame gilią užuojautą jo seseriai Genovaiti Puniškienei ir artimiesiems.

VIKTORAS ir VALERIJA SAVENAI

A. + A.

GRAŽINAI VALAVIČIŪTEI mirus, jos tėvams, broliui ir seseriai reiškiame gilią užuojautą.

UNION PIER LIETUVIŲ DRAUGIJA

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SONOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

St. Petersburgo lietuviai klube mini Tautos šventę.

APLINK MUS

x Maria Rudienė, Balfo centro valdybos pirmininkė, praeitį savaitgalį buvo išvykusi į Clevelande surengtą Balfo 40 metų sukakties minėjimą. Šeštadienį ji sakė pagrindinę kalbą minėjime, o sekmadienį spalio 21 d., dalyvavo specialiose pamaldose. M. Rudienė jau grįžo namo ir toliau eina savo pareigas, kurios yra nelengvos, ypač važiaus metu.

x Dr. Vacys ir Vida Tumasoniai rugsėjo mėnesį atsiuntė „Draugui“ pranešimą, kad dr. V. Tumasoniai išėmė iš medicinos praktikos ir nuo spalio 1 d. uždaro savo kabinetą. Ta proga atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką ir rašo: „Nuoširdus aciu visiems redaktoriams, tarnautojams visuose skyriuose, neišskiriant nei spaustuvės pasišventusių darbininkų. Visada, kada tekda vos lankytis šioje lietuviškoje institucijoje, buvome atidžiai ir su pagarbą aptarnaujami. Ilgiausių metų „Draugui“, švenčiant savo 75 metų jubiliejų“. Už auką ir linkėjimus tariame nuoširdų aciu.

x Kun. Alfonsas Grauslys spalio 5 d. aiškino Sv. Jono Evangelijos 12 – 14 skyrius, o lapkričio pirmąjį penktadienį jis toliau tęs aiškinimus Jaunimo centre po 9 val. ryto sv. Mišių Jėzuitų koplyčioje. Visi Sv. Rašto būrelio nariai kviečiami dalyvauti.

x Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje praeitį sekmadienį, spalio 21 d., 3 val. p. vyks A. Abramowicz suteiktą Suvirtinimo sakramentą 78 asmenims. Vysk. A. Abramowicz yra tos parapijos kaimynas, pažįstamas lietuviams ir kitiems.

x Dr. Vytautas Urba, Munster, Ind., buvo Our Lady of Mercy ligoninės gydytojų vienbalsiai išrinktas psichiatrinio skyriaus vedėju. Prieš ketverius metus ta ligoninė atidarė naujai pastatytą šimto lovų psichiatrinį prievartą. Dr. Vytauto Urbos vadovavimas per paskutinius dvejus metus buvo gražiai bei dėkingai įvertintas ligoninės gydytojų ir administracijos.

x „Bridges, Lithuanian – American News Journal“ rugsėjo numeris 9 išėjo iš spaudos. Šiame numeryje rašoma apie Nobelio laureatą poetą ir rašytoją Česlovą Miloszą, ypač apie jo knygą „The Issa Valley“. Taip pat yra apie Čiurlionį ir įdomus pasikalbėjimas su Gintu Damušyte apie Sovietų Sąjungą, kurią ji apilankė su įvairių religijų atstovais ir turėjo įdomių nuotykių bei platų patyrimą.

x Metinis „Ateities“ vakaras šįmet bus spalio 27 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Auka 12.50 dol., studentams ir moksleiviams 6 dol. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto šiais telefonais: Jadvyga Damušienė 460-8001, Irena Polikaitienė 434-2243 ir Marytė Salikienė 737-1258.

x X Amerikos Lietuvių Kongreso banketas įvyks 8 m. spalio mėn. 27 d. 7 v. v. Quality Inn viešbutyje, Burbank, Ill. Programoje – trumpa akademinė dalis, meninė programa išpildys sol. Pr. Ragienė. Bilietus užsisakyti ALT-os raštiniame telef. 863-6900, arba pas banketo rengimo komisijos narses telef. 863-4236, 863-0057, 737-0928, 925-8744.

x „Ateities“ akademini savaitgalis prasideda su vakarone spalio 26 d. Jaunimo centro kavinėje. Vakaronėje bus kun. dr. Antano Paskaus „Amuo ir laisvė“ knygos pristatymas. Diskusijose dalyvaus Ramunė Kubiliūtė, kun. dr. Kęstutis Trimakas ir Dovas Šaulys. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti.

x Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Alfonsas Petraitis gerai pažįstami PLB Švietimo komisijai apie Snieguolės Zalatorūtės mėnesio veiklą Brazilijos lietuvių jaunimo tarpe. Per mėnesį ji atliko tiek daug, kad tik reikia stebėtis. Snieguolė Zalatorūtė yra nuolatine „Draugo“ bendradarbė ir šiuo metu studijuoja Springfielde žurnalistiką magistrui laipsnui įsigyti.

x Dr. Antanas Razma, Lietuvių fondo valdybos pirmininkas, įteikė Lietuvių Rašytojų draugijos literatūrinę premiją poetui Leonui Lėtui už geriausią 1983 m. kūrinių – poezijos rinkinį „Trakas“. Premijos mectenatas yra Lietuvių fondas. Ta proga literatūros vakare spalio 28 d. 4 val. Jaunimo centre didžiojoje salėje dalyvauja laureatas, poetas Kazys Bradūnas, poetė Julija Švabaitė-Gylienė ir poetas Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis.

x A. a. mokyk. Robertas Kosmonas bus prisimintas Lietuvių Mokytojų sąjungos mirusiųjų mokytojų minėjime ateinančių sekmadienį, spalio 28 d., 11:15 val. sv. Mišioms Jėzuitų koplyčioje ir tuoj po to Jaunimo centro posėdžių kambarėje.

x Panevėžiečių klubo susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, spalio 28 d., Jaunimo centre. Jėzuitų koplyčioje 12 val. sv. Mišios už mirusius klubo narius. Po pamaldų Jaunimo centro mažojoje salėje susirinkimas, kurio metu klubo nariams, užsiprenumeravusiems Br. Kviklio knygą apie Panevėžio vyskupiją, knyga bus įteikta. Knygą galės įsigyti ir iš anksto neužsiprenumeravę.

x Kazys Mačiukas, žymus Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikėjas, ilgametis Istatymo komisijos narys, šeštos apskrities pirmininkas, šį sekmadienį, dalyvaujant SLA prezidentui Povilui Dargiui ir tarybos nariams, bus pakeltas į apskrities garbės pirmininkus. Taip pat bus pagerbta ir jo žmona Pranė, uoli talkininkė visuomeniniame darbe.

x Beverly Shores Lietuvių klubo tradicinis rudens balius įvyks lapkričio 3 d., šeštadienį, 6:30 v.v. Red. Lantern salėje. Koncertinė programa, gros Neo-Lithuanian orkestr., laimingieji svečiai gaus dailininkų kūrinius. Kviečiami visi. (pr.)

x Lietuvių Rašytojų draugijos valdyba kviečia visus atsilankyti į literatūros vakarą spalio 28 d. 4 v. v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Bus įteikta LRD-jos premija Leonui Lėtui už jo poezijos rinkinį „Trakas“ ir rašytojui Jurgiui Gliudai laimėjusiam Aloyzo Barono Novelės konkursą. Ta pačia proga bus pagerbtas rašytojas-vertėjas Povilas Gaucys už „Lianų liepsnos“ – poezijos antologijos – vertimą iš portugalų į lietuvių kalbą.

Meninėje dalyje šalia laureato dalyvaus poetė Julija Švabaitė-Gylienė su proza, poetas Kazys Bradūnas ir rašytojas poetas Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis. Po programos kava JC kavinėje. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje 2501 W. 71st St. ir prie jėjimo. (pr.)

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESĖ

– Kun. Jonas Moskus, buvęs Sv. Juozapo lietuvių parapijos asistentas Waterbury, Conn., vyskupo paskirtas klebono antrininku į St. Christopher parapiją West Hartforde, Conn. Kun. Moskus yra gimęs New Britain, Conn., ir kunigu įšventintas Hartforde vyskupijai 1963 m. Sv. Juozapo parapijoje buvo nuo 1976 m.

– A. a. Leonas Daugvila, 65 metų amžiaus, gyvenęs V. Vokietijoje, atvykęs į Ameriką aplankyti artimųjų giminių, liepos 29 d. staiga mirė. Jis lankėsi pas savo dukterėčią Giną Baukienę ir jos šeimą Dearborn Heights, Mich. Tą dieną visi linksminosi Dainavoje, bet staiga širdies priepuoliu Leonas Daugvila besimaudydamas krito vandenyje. Jo kūnas buvo pervežtas į New Yorką, kur buvo palaidotas rugpjūčio 1 d. prie savo a. a. tėvelio. Nulūdimė liko motina Zinaida Daugvilienė, sesuo Irena Garunkštienė, dukterėčios Gina Baukienė su šeima ir Kristina Scott su šeima ir brovais Tomas Garunkštis.

– JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba praneša lietuvių visuomenei, kad rinkimai į LB XI-tą tarybą bus JAV 1985 metų gegužės 18 – 19 dienomis. Rinkimų taisyklės bus paskelbtos vėliau.

– Simas Kudirka, Santa Monica, Calif., rugsėjo 26 d. įvykusioje spaudos konferencijoje tv, radio ir spaudos korespondentams parodė pareiškimą pabėgimui iš Sovietų Sąjungos ir pabėgėlių klausimu. Tą pačią dieną Simas dalyvavo Californijos universitete (UCLA) suruoštoje paskaitoje, kurią skaitė to universiteto medicinos fakulteto profesorius dr. Robert Symon, ką tik grįžęs iš Afganistano. Prof. Symon žodžiais ir skaidrėmis pavaizdavo bausius rusų nusikaltimus šiame užplūtame krašte. Kudirka padėjo profesoriui už tokios informacijos skleidimą.

x „Ateities“ akademini savaitgalis vyksta spalio 26 – 28 d. Jaunimo centre. Savaitgalio tema – „Tradicijos lietuvių išeivio siekiuose – stabdis ar ramstis?“ Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti.

x Inž. Kazimieras Pocius, Balfo Beverly Shores skyriaus pirmininkas, rengiamas sudaryti svečių stalą į Balfo 40-čio minėjimą Chicagoje.

x Zuzana Galinienė, Roma Dambrauskienė, daug darbo paaukėja, kad Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamas tradicinis rudens balius gerai praeitų. Tikimasi susilaukti daug svečių iš Chicago ir Union Pier plačios apylinkės.

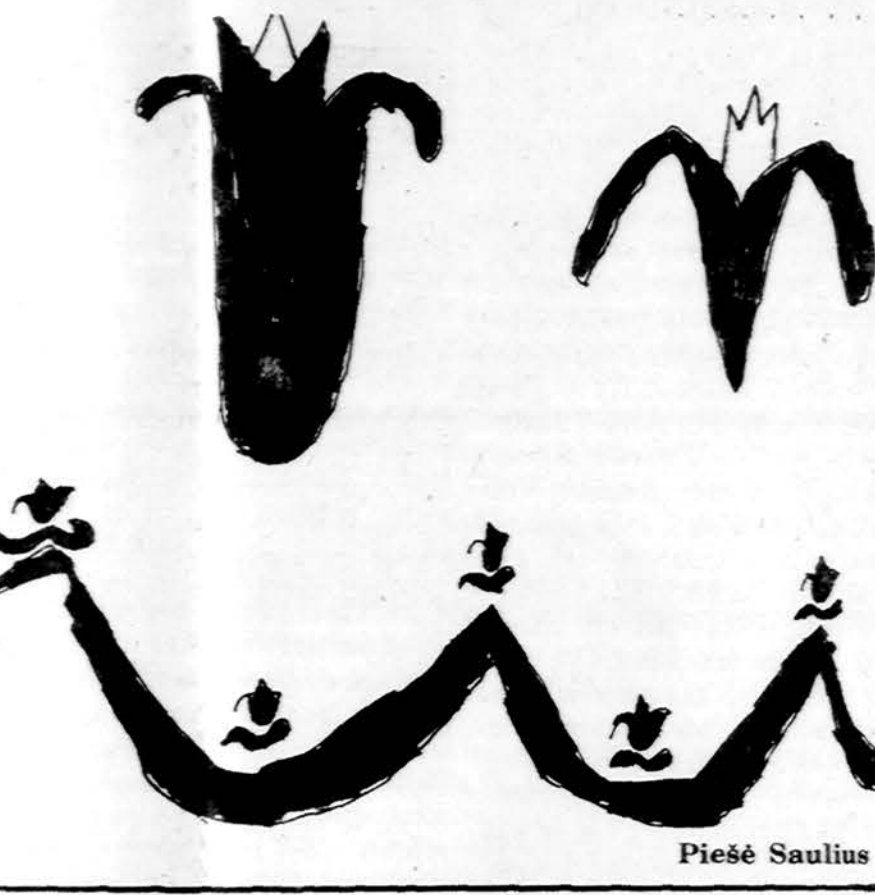
x Patikslinimas. Dėl straipsnio „Ar mes esame verti laisvės?“ („Draugas“, spalio 16 d. laidoje, 3 psl.) yra kilęs neaiškumas dėl straipsnio kilmės ir iškeltų teigimų ir klausimų ryšium su lietuvių veiksmų inercija OSI klausimu. Be dviejų įvardinių paragrafų, vienos mintys, pareiškimai ir išvadų yra adv. Povilo Žumbakio. Jos buvo išreikštos viešame informaciniame susirinkime, kuris buvo New Yorke rugsėjo 23 d. Adv. Žumbakio kalbos santrauka „Draugo“ redakcijai parūpino Americans for Due Process. Ši organizacija, būdama informacinio pobūdžio, nei pavirtina, nei paneigia adv. Žumbakio paskaitos mintis. ADP jas „Draugo“ redakcijai parūpino kaip vertas lietuvių skaitytojų dėmesio, nes OSI reikalas liečia lietuvių išeiviją.

Redaguoja J. Pliacas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Fejnyes ZVAIGZDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Piešė Saulius

LAIKRODĖLIS

Laikrodėlis iš pat ryto Kelia Algį šalia Vyto. Mama ruošia pusrytėli, Alė glosto katinėlį.

Ar visi gerai girdėjo, Kad jau mokslas įpusėjo! Knyga prašo ją skaityk, O pieštukas juo rašyk!

Laikrodėlis tuku, tuku, Neparneškit dvejetukų... Kaip teliučių pasakytą – Į mokyklą eik kas rytą!

Alb. Kašiubienė

LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

Jei nebūčiau lankius lietuviškos mokyklos, turbūt nesididžiuočiau savo lietuviybe. Kai amerikiečiai paklausia, ar moku lietuvių kalbą, aš drąsiai atsakau: „Taip, gerai moku“. Nors labai sklandžiai ir nemoku, bet moku geriau už tuos, kurie mokyklos nelankė. Baigiasi mokslo metai, keli šeštadieniai beliko lankyti lietuvišką mokyklą. Trupučiūliūna ir gailiuos, kad neprišverčiau geriau darbus atlikti. Aš siūlau, kas tik gali lankyti lietuvišką mokyklą, tegu lanko. Tikrai yra verta.

Nata Zarankaitė

Lietuvių kalbos daug nežinau, bet aš suprantu, kad esu lietuvis ir niekas mano lietuviybės neatims.

Marius Gražulis

Nedaug žmonių Amerikoje, kurie gerai moka dvi kalbas, kaip aš kad moku lietuvių ir anglų kalbas. Smagu, kai esu tarp žmonių ir noriu ką nors slaptai draugėms pasakyti, galiu lietuviškai. Daug kas atsisuka pažiūrėti, kas taip keistai kalbasi. Tada aš taip gerai jaučiuos, esu laiminga ir džiaugiuosi, kad esu lietuviutė.

Gailė Černiauskaitė,

Visi trys Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. mokyklos mokiniai. („Žiburio spinduliai“).

MŪSŲ ŠEIMA

Aš turiu mamą ir tėtį, sesutę ir broliuką. Turiu du tėvukus ir dvi močiutes.

Aleksiukas Gedmintas, „Židinio“ neakivaizdinės lit. m-los 1 sk. mokinys.

MANO ŠEIMA

Mano šeimoje yra šeši žmonės – keturi vaikai ir du tėvai. Yra Milda, Kazys, Liudas, Bronius, mama ir tėtis. Mano mama dėvi akinius.

Bronius Motekaitis, „Židinio“ neakivaizdinės lit. m-los 1 sk. mokinys

mažą peilį metė į ketvirtą piratą ir jam pataikė į krūtinę. Tada jis pagriebė užmušto pirato pustrėcios pėdos ilgumo kardą ir užmušė paskutinius septynis žmones.

Po šių kautynių Silvestras pašaukė policiją. Policija peržiūrėjo visus kunus. Jie išbalusiais veidais keikė Silvestrą. Mat, Silvestras nekreipdamas dėmesio į užpuolikus, netyčia nužudė piratų pagrobta belaisvį kunigaikštį Mykolovą. Žandarai norėjo tuojau Silvestrą areštuoti, bet jis pabėgo.

Dabar Silvestras bėgo sveltinam krašte miglotomis gatvėmis. Rankose laikė raštą – įsakymą kariuomenei jį saugoti gyvą ar mirusį. Jis dabar buvo pavojingoje vietoje, nes žinojo, kad penkiolika žandarų jį šią minutę gauda. Jis nežinojo, kur jis yra ir kur žandarai.

Po kurio laiko jis pamatė žandarus. Dar smarkiau pradėjo bėgti. Žandarai vijosi. Silvestras stengėsi išvengti šviesų. Staiga įkišo ranką į kišenę ir ištraukė savo peiliuką. Metė jį atgal ir pataikė vienam žandarui į pilvą. Tas iš išgąscio ir skausmo netyčia iššovė šautuvu ir užmušė du žandarus. Likę žandarai sustojo pažiūrėti kritusių ir sužeistųjų. Šiuo momentu Silvestras galėjo toliau nubėgti. Staiga jam pasidarė pilka akys. Jis juto, kad apima jį stiprus miegas. Stengėsi pabusti, bet jam buvo labai sunku. Akys darėsi sunkios, rankomis griebė orą. Staiga visur pasidarė juoda. Silvestras ramiai miegojo.

Tomas Zikas, Bostono lit. m-los mokinys. („Svilpukas“).

LINKOLNAS IR TEISĖJAS

Kartą Linkolnas susiginčijo su teisėju, katras iš jų yra geresnis arklų parklys – mai-neiva. Kiekvienas stengėsi vienas kitą pralenkti. Jie susitarė susitikti kitą dieną, 9 val. ryto, pasikeisti arkliais už akių. Pirmasis atvyko teisėjas, kuris atsivedė apgailėtinos išvaizdos arklį: pusiau aklą, labai seną, vos paeinantį, beveik skeletą. Už kelių minučių atsirado ir Linkolnas ant petių nešinas ožk mal-koms piauštyti (wooden sawhorse). Susirinko nemažas būrys smalsulių. Jie visi juokėsi iš Linkolno „arklio“. Linkolno veidas ištyso pamatęs teisėjo arklį.

– Teisėjau, – pasakė Linkolnas, – jūs laimėjote. Tai yra pirmas kartas, kad aš gavau blogiausią prekę, kokią tik galima gauti arklų prekyboje.

Linkolnas žinojo, kad jo „arklys“ (wooden sawhorse) yra kam nors naudingas.

Galvosūkis nr. 11

Viena moteris eidama į krautuvę savo pinigineje turėjo keliolika sidabrinų monetų po vieną litą ir keletą monetų po 20 centų. Bendra jų monetų suma buvo apie 15 litų. Kai ji su prekėmis grįžo namo, pas ją liko vieno lito vertės monetų tiek, kiek prieš tai ji turėjo po 20 centų monetų, o 20 centų monetų tiek, kiek anksčiau ji turėjo po vieną litą monetų.

Grįžus namo, pas ją liko tik apie trečia dalis tų pinigų, kuriuos ji turėjo eidama į krautuvę. Reikia sužinoti, kokią sumą pinigų ji sumokėjo už pirktas prekes. (10 taškų).

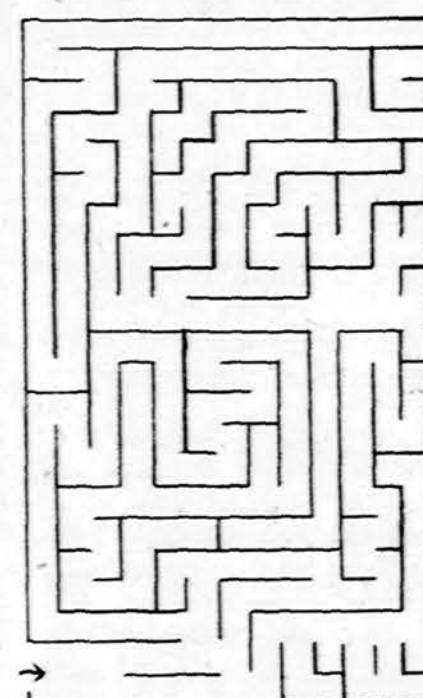
Uždavinys vyresniesiems.

Galvosūkis nr. 12.

Pika	uoš
tan	niešą ein taps
adė,	ein mikla oduda
Poaiškink	patarls.

Šiuose keturkampiuose surašyti nesuprantami žodžiai, bet juose slepiasi tikri žodžiai. Kai juos surasite ir sužinsite, tam tikrą eilę, gausite lietuvišką patarlę. Už šį darbą gausite 5 taškus. O jei teisingai paaiškinsite šią patarlę, dar uždirbsite 5 taškus. Tada bus iš viso 10 taškų. Pa-mėginkite.

Galvosūkis nr. 13.

Įėję į šį labirintą, raskite išėjimą laukan.

(5 taškai).

Galvosūkis nr. 14

Parašykite savo žinias apie saulės sistemą, o jei ne viską žinote, bus progos knygoje paieškoti.

1. Kas sudaro saulės sistemą?
2. Kokias žinias teorijas apie saulės sistemos atsiradimą?
3. Kas yra metai?
4. Kas yra orbita ir kokia forma?
5. Kaip vadinasi tie mokslininkai, kurie studijuoja saulės sistemą?
6. Kaip vadinasi tie prietaisai, kuriais seka saulės sistemos judėjimą?

Jei žinai ką nors daugiau, parašyk!

(10 taškų)

Galvosūkis nr. 15

1. Parašykite 5 augalus ir gyvulius, kurie yra labai aukšti.
2. Parašykite 5 gyvulius ar žvėris, kurie gali lipti į medžius.
3. Parašykite 5 daiktus, kurie juda ant ratų.

(5 taškai).

Jei voras, o ypač kryžuo-tinis, apsigyvena namuose, tai jo iš tenai vartyti negalima, nes nelaimė ateitiks. Vienas ūkininkas Motiejūnų kaime, Aluntos valsčiuje, vorui duoda musių ir kitų vabzdžių (Aluntos valsč.).

Jei vorą pradėsi girti ar peikti, tai jis spjauna į akį, tuo būdu užnuodija žmogų (Krakės).

Voro naikinti negalima, nes jis išgelbėjo nuo mirties šventąjį ir patį liks šventu (Panevėžys).

Jei šliužas peršliauzia žolę ir gyvuliui tą žolę suėda, tai jie serga ir dvesia (iš dr. Basanavičiaus rinkinio).

Kai naujagimį vaiką pirmą kartą nuprausia geldoje (voneleje), tai vandenį išpila troboje po stalą, – taip daro, kad vaikas būtų pagarbus (Skienuonys).